

* ŽĎÁRSKÝ ZPRAVODAJ

červen

13. ročník
2026

Zeleň a příroda ve
městě

05-08

Voicebot na úřadě

10

Den Žďáru

20

BYLO JEDNOU JEDNO MĚSTO: O DOMĚ, KDE VYRŮSTALA EVA HAŇKOVÁ

Vážení čtenáři, v minulém čísle jsem přiblížil příběh horní cihelny v jihlavské ulici, kam lidé a firmy odvázejí věci, které již nejsou zapotřebí, myslím jsem tím šrot. Poblíž vede nová silnice (obchvat), pod kterou část cihelny byla, v roce 2024 proběhl v tomto místě archeologický průzkum. Posledním objektem, který pamatuje časy cihelny, je přestavěná budova s čp. 397 a 838.

Kam nyní? Na jedno kdysi romantické místo. Po staletí tu byla role, na které majitelé Pihonovského domu hospodařili. Pozemkem vedl dlouhou dobu obecní vodovod z kostelní louky. Nástupci Pihonových o mnoho generací později se stala rodina Dobrovolných, deportovaná ze Žďáru v 50. letech. Před polem (z pohledu náměstí) se nacházela niva se žlábkem, jejíž voda ústila do Sázavy. Na samotném konci 19. století prodal část pole Hynek Dobrovolný družstvu pro výstavbu železnice a nádraží. Nastala nová doba, zahoukal první vlak a vyrostly nové domy starého nádraží uprostřed polí a luk.

Ceny pozemků kolem dráhy stouply, a tak dal Albín Dobrovolný další část pole za starým nádražím. Kupcem se stal Josef Pleskot (Josef Pleskot, stavební kancelář Kukleny – Hradec Králové, parní pila a cementárna). Pila dostala čp. 444 a obytný dům zkolaudovaný v roce 1923 čp. 459. K objektu ještě přibyla konírna, prádelna a cementárna. V polovině dvacátých let provoz převzala firma Mercie, pilařství, obchod s dřívím, tovární výroba dřevěných součástek pro elektrotechnický obor, zastoupená manželé Košťálovými (později byli vyhoštěni). Dle tvrzení Leskoura se tu prý převrhovali dobrodruzi.

V roce 1927 koupil podnik Richard Neugebauer z Litomyšle, důstojník československé armády v záloze, jenž zmodernizoval provoz v parní pile (dva katry, sámovačka, kapovačka, nový kotel zn. Škoda, generátor) a rozšířil v roce 1933 residenční dům. K podniku patřil ještě firemní sklad s prodejnou v Židlochovicích. Vedle pilařství provozoval letovisko u Velkého Dářka (v letech 1934–1942), kde nechal postavit 13 „weekendových chat“ a dřevěnou restauraci. Richard Neugebauer byl činný v několika spolicích, především v Klubu československých turistů nebo v Sokole. Napsal několik knížek o regionu. Měl

kolem sebe velmi šikovné zaměstnance (Dymák, Rydval, Měšťan, Balíček), díky čemuž byl podnik dosti samostatný, např. v seřizování a opravě strojů, a dokonce ve výrobě nábytku. Podařilo se jim dokonce vybudovat malou elektrárnu.

Také jeho manželka Antonie byla velmi aktivní, především v Sokole, a dovedla šít nádherné kyjovské kroje. U pily se hrával tenis, vilku navštěvovali významní sokolové a významní občané i občanky města. Byla mezi nimi i rozšafná židovka Charlota Lysá, která nakonec zahynula v koncentračním táboře. Rodina se dobře znala například s Josefem Skupou. Na konci druhé světové války objekt využívala Todtova organizace, která zaměstnávala Poláky a Ukrajince, kteří vyráběli na pile mostové konstrukce. Během 9. května, kdy se rozpoutalo ve městě peklo, byla i pila poškozena.

V Praze se narodila v roce 1925 manželům dcera Evička. Před jistou smrtí ji zachránil v porodnici dýchací přístroj, tehdy zázrak techniky. Z Prahy se rodina přestěhovala v roce 1927 do Žďáru. Již o rok později vítala tehdy tříletá Evička prezidenta Masaryka ve Žďáře (1928). Byla pořízena ikonická fotografie. Bylo to jejich druhé setkání, poněvadž to první se uskutečnilo před třemi lety ve vojenské porodnici na Karlově náměstí v Praze. Po absolvování obecné školy (pět tříd) odešla mladá slečna do Pardubic, kde byla přijata do gymnázia a bydlela u své babičky.

Jako třináctiletá se stala celebritou, když byla vydána poštovní známka prezidenta s děvčátkem (7. března 1938). Zástupci mládenců, sběratelů známek (až z daleké Austrálie) i novináři chtěli se s touto slečnou sejít a podepsat známku či aršík. Otec i ředitel gymnázia museli z toho důvodu zavést jistý pořádek. O rok později však tato sláva znamenala pro rodinu Neugebauerových velké riziko. Válku rodina nakonec přečkala bez větších pohrom. Eva měla sestru Janu a bratra Mikuláše.

Po maturitě v roce 1944 odešla Eva do Prahy, pobývala na Hanspaulce. Po skončení války začala studovat jazyky v Ústavu moderních řečí. V roce 1948 se provdala za zemědělského inženýra Ladislava Haňka. V roce 1950 se rozhodli odejít z nesvobodného Československa. Na podzim 1950 se vydali ze Srní na Šumavě přes

hranici, prodírali se houštím a vysokou trávou a brodili potůčky. Trasa dlouhá 9 km trvala 9 hodin. Pak se objevila mýtina s vůní pokáceného čerstvého dřeva, ocitli se ve svobodném Německu (Bavorsko). Odešli nakonec do Spojených států amerických.

Tam se usadili v Cedar Rapids v lowě, kde působila početná česká komunita. Poměrně záhy oba získali práci. Potom se přestěhovali do Kalamazoo v Michiganu. Tam se Eva Haňková věnovala školství, vyučovala angličtinu a latinu na zdejší střední škole. S Ladislavem měla dvě děti Janu a Ladislava. Ladislav Haňek pracoval ve výzkumu farmaceutické firmy a přispěl k objevení metody umožňující výrobu léků proti rakovině. Nikdy nezapomněli na svoji vlast, o čemž svědčí jejich aktivní činnost v krajanských spolicích. Dne 20. května paní Eva oslavila 101 let.

Její mladší bratr Mikuláš (Míťa) by se letos dožil 100 let. Patřil k zakladatelům skautského hnutí ve Žďáře. Dvakrát byl Junák rušen. První klubovna se nacházela právě v pile. Jako „buržoazní synek“ musel nastoupit do PTP a pracovat v dolech. Vždycky chtěl být prospěšný své vlasti. Neúnavně pracoval v podniku TOKOZ, kde přispěl k řadě zlepšení, byl hodně aktivní ve sportu a k tomu ještě stíhal hrát v dechové hudbě podniku TOKOZ. Navštívoval na několik spartakiád. Komunistický režim mu nebyl v mnoha případech vděčný.

Všichni sourozenci i jejich staří rodiče zažili hodně šikany. Rodiče museli pracovat manuálně a nepřišli jen o pilu, ale i o dům, odkud se museli na začátku 70. let odstěhovat. Nějakou dobu tam byla traktorová stanice, uhelné sklady a modelárna podniku ŽDAS. V 70. letech byla pila zbořena a území zastavěno novou zástavbou. Richard Neugebauer zemřel v požehnaném věku 94 let a jeho pohřeb se konal 17. listopadu 1989, kdy začala sametová revoluce. Antonie se dožila 100 let a zemřela v roce 2002.

Mám pro vás nelehkou otázku, kde byste dnes hledali někdejší Neugebauerovu pilu?

Miloslav Lopaur
historik Regionálního muzea

Slovo starosty města Žďáru nad Sázavou

Martin Mrkos
starosta
Žďáru nad
Sázavou

Dnešní úvodník bude trochu jiný. Nečekejte jedno velké téma, ale spíše několik stručných, přesto důležitých zpráv, které otevírají ne vždy jednoduché otázky. Píšu o nich záměrně. Nejlepším způsobem, jak předcházet šíření domněnek, polopравd a „městských legend“, je věci otevřeně pojmenovat a vést o nich veřejnou debatu.

Po deseti letech se budeme loučit s městským architektem Zbyňkem Ryškou a čeká nás výběr jeho nástupce. Na celkové hodnocení jeho práce bude potřeba určitý odstup. Už dnes ale můžeme říct, že pozice městského architekta je pro moderní město mimořádně důležitá – a není náhodou, že ji využívá už 168 českých měst. Řada věcí se podařila velmi dobře a posunula Žďár směrem ke kvalitnějšímu veřejnému prostoru. Současně je fér přiznat, že některá řešení mohla být citlivější nebo lépe komunikovaná. I to je zkušenost, ze které se chceme učit. U nového architekta proto budeme vedle odbornosti hledat také silné komunikační schopnosti, schopnost naslouchat a vést dialog s veřejností.

Žďár nad Sázavou je v tuto chvíli jedním z několika měst, se kterými stát vede debatu o možné výstavbě rychlobruslařské haly. Nejde tedy o hotovou věc, ale o úvahu, kterou považují za férově otevřeně komunikovat. Takový projekt by mohl přinést nové příležitosti pro místní podnikatele, služby, sportovní in-

frastrukturu i veřejnost. Nešlo by pouze o zázemí pro přípravu vrcholových sportovců, ale o víceúčelový prostor pro ledové sporty, který by mohl vhodně doplnit sportovní kampus na Bouchalkách a sloužit i obyvatelům města. Objevují se samozřejmě i otázky spojené s poutí – i ty budou součástí dalších debat a hledání případného řešení. V tuto chvíli vzniká dopadová studie a před námi je ještě dlouhá cesta plná jednání i vyhodnocování přínosů a rizik. Pokud ale existuje možnost navázat na silný sportovní příběh spojený se jménem Martiny Sáblikové a současně získat příležitost pro další rozvoj města, považují za správné se této debatě neuzavírat.

V posledních týdnech také rezonuje zpětná vazba na nový prostor před Vesnou. Mnozí oceňují estetiku i nově vysazené stromy, část veřejnosti ale postrádá větší pocit útulnosti. Tuto zpětnou vazbu nebereme na lehkou váhu. Stromy potřebují čas, aby vytvořily koruny a přinesly plný stín i klima efekt. Současně jsme si vědomi, že příjemný pocit z města tvoří jen architektura, ale i detaily – květiny, barvy, drobná zeleň nebo možnost zastavit se a pobýt. Proto chceme v dalších měsících doplnit květinová patra, osazovat nádoby zelení a využít pro květiny lampy veřejného osvětlení.

Na podzim plánujeme také komunitní sázení cibulovin, které rozsvítí město příští jaro. Město v zeleni je stále dlouhodobý směr.

Vrcholí také mimořádně silná investiční sezóna. Na konci roku – nebo už během následujících týdnů – bude dokončena či rozestavěna řada projektů: zázemí pro fotbal a tenis, nové fotbalové hřiště, oprava Domova klidného stáří, ulice Vysocká, cyklostezka Jihlavská, ledová plocha, streetpark, MethodKa, prostor před obchodními domy, padelové hřiště, park a rybník Horňák, tvrz nebo most

Obsah

Příroda ve městě	str. 5-8
Setkání k dopravě	str. 8
Anketa KD Vysočany	str. 9
Dobrodružství s technikou	str. 10
Rezervace nad Kameňákem	str. 11
Jarní úklid	str. 12
Nový rentgen na poliklinice	str. 15
Sportiv v půlce roku	str. 16
Vysočina Unesco Triangl	str. 18
Muzejní noc	str. 19
Den Žďáru	str. 20
Letní sezóna v Kultuře	str. 21

na Nábřeží. Celkem jde zhruba o šedesátku projektů v objemu 532 milionů korun. Nejde přitom jen o čísla. Každá z těchto investic má přinést vyšší kvalitu života, funkčnější veřejný prostor a lepší prostředí pro každodenní život. A další projekty nás čekají – například park Klafar nebo výstavba bytů.

Na závěr Vás chci srdečně pozvat na Den Žďáru, který se uskuteční v sobotu 13. června. Budu rád, když si společně užijeme pohodové, snad letní odpoledne, setkání, hudbu i atmosféru města, které se snaží dívat dopředu, ale současně neztrácet lidskost a schopnost naslouchat.

Přeji Vám klidné léto a příjemný vstup do období prázdnin.

AKTUÁLNĚ: Hasiči dostali nové prilby i přivěs

Jednotka sboru dobrovolných hasičů města Žďáru nad Sázavou získala nové vybavení pro zásahy. Město na projekt Vybavení pro JSDH města Žďár nad Sázavou využilo finanční příspěvek ve výši 140 tisíc korun.

Město pořídilo pro svou jednotku dobrovolných hasičů pět zásahových přileb HPS 7000 PRO H1 včetně nátylníku a požární přivěs CO2 – S120. Nové vybavení pomůže udržet a dál rozvíjet akceschopnost jednotky, která zasahuje nejen ve Žďáře, také v místních částech a okolí města.

Zásahové prilby nahradí dosluhující vybavení, které se blížilo hranici životnosti. U hasičů jde o základní ochranný prostředek, který musí spolehlivě obstát při náročných zásazích. Požární přivěs CO2 rozšíří technické možnosti jednotky zejména při zásazích, kde je vhodné využití sněhového hasičiho prostředku. Projekt podpořil finanční příspěvek ve výši 140 tisíc korun.

CSG
Foundation

(red)

Žďárský zpravodaj, měsíčník občanů města Žďár nad Sázavou • 13. ročník • Vydává město Žďár nad Sázavou, www.zdarns.cz. Redakční rada: Blanka Sobolová, Tamara Pecková Homolová, Helena Zelená Křížová. Šéfredaktor: Blanka Sobolová, tel. 733 465 035, e-mail: blanka.sobolova@zdarns.cz • Sídlo redakce: Žižkova 227/1, 591 31 Žďár nad Sázavou • Do všech domácností zdarma • Počet výtisků: 10 500 kusů • Datum vydání: 1. 6. 2026 • Distribuce: Renada, s. r. o., Brněnská 1146/30, Žďár nad Sázavou • Tiskne: Integraf, s.r.o. • Registrace: MK ČR E 21706. • Korektury: Lenka Mašová • Sazba: Lukáš Zvolský • Inzertní příloha: Blanka Sobolová, 733 465 035 • Foto na titulní straně: Milan Šustr

SERIÁL: MĚSTSKÁ ZELEN V SOUVISLOSTECH

Stromy pod tlakem klimatické změny

Stromy jsou jedním z neúčinnějších nástrojů, jak zlepšit klima ve městech a obcích. Jejich koruny poskytují stín, ochlazují okolí, zachytávají prach a pomáhají zadržovat vodu. Právě velké koruny stromů mají v horkých dnech výrazně větší efekt než malé travnaté plochy, které se často přehřívají a bez pravidelné péče rychle vysychají.

V centrech měst navíc nelze veřejný prostor vnímat jen jako „co nejvíce zeleně“. Zpevněné plochy mají svůj význam pro pohyb lidí, dopravu, pořádání akcí i celkový vzhled města. Kvalitní dlažba, náměstí a ulice jsou součástí architektury a vytvářejí přehledné a funkční prostředí.

Důležité proto není nahrazovat každou plochu trávníkem, ale hledat vyvážené řešení. Moderní přístup spočívá v kombinaci kvalitních zpevněných povrchů a zdravých stromů s dostatečnými podmínkami pro růst.

Klíčové je hlavně dostatek prokořnitelného prostoru a práce s dešťovou vodou. Povrchy mohou být navrženy tak, aby vodu přiváděly ke stromům místo rychlého odtoku do kanalizace. Strom pak lépe zvládá sucho, vytváří větší korunu a jeho přínos pro okolí výrazně roste.

Péče o městské stromy je navíc kvůli klimatické změně stále náročnější. Delší období sucha, přivalové deště nebo extrémní teploty oslabují jejich vitalitu. Přibývají také nové choroby a škůdci, se kterými se dříve naše města téměř nesetkávala. Správci zeleně proto musí hledat odolnější druhy stromů, nové způsoby hospodaření s vodou i modernější postupy péče.

Snaha o kvalitní městskou zeleň tedy existuje, ale nebude jednoduchá ani levná. Pokud však chceme, aby naše města zůstala příjemným místem pro život i v budoucnu, zdravé a dobře rostoucí stromy budou jednou z nejdůležitějších investic do veřejného prostoru.

Jiří Hemza
správce zeleně

ŽDÁRSKÉ
FARMÁRSKÉ
TRHY

18. DUBNA / 30. KVĚTNA / 27. ČERVNA / 25. ČERVENCE
22. SRPNA / 19. ZÁŘÍ / 17. ŘÍJNA

♥
VŽDY V SOBOTU
OD 8.00 DO 11.30
NÁMĚSTÍ REPUBLIKY

Co je nového? Aneb poznámky z rady

Zdeněk
Navrátil
radní města
Žďár nad
Sázavou

Milí Žďaráci, přeji vám u těchto řádků krásný začátek léta. Dovoďte mi se s vámi podělit o několik poznámek z jednání městské rady.

Nové bydlení v Lučinách. Deset let práce na přípravě nové lokality pro bydlení jde do finále. Podářilo se zcelit pozemky, upravit územní plán, zpracovat územní studii a prověřit geologii. Nyní hledáme partáka, který pomůže se smysluplnou investicí do tohoto území. V krásné lokalitě u Horního rybníka

přibude 23 parcel pro individuální bydlení a téměř stovka bytů v bytových domech. „Fronta“ zájemců na bydlení v řadovkách se předpokládá na jaře příštího roku.

Městská nájemní agentura se úspěšně rozjíždí. Máte prázdný byt, který nechcete pronajmát, nebo se bojíte nájemníků? Šetříte si byt pro děti či vnoučata a nevydělává? Tak ho svěťte do správy městské nájemní agentury. Získáte garantovaný příjem ve výši 75 % tržního nájemného, o byt se postará město a neřešíte nájemníky. Dvě desítky Žďáráků už tak učinilo. Tenhle systém je výhodný pro všechny. Město má byt, jeho majitel pravidelný příjem a nájemník cenově rozumné bydlení.

„ZUŠKA“ bude mít nového ředitele. Rada potvrdila návrh výběrové komise na ředitele žďárské základní umělecké školy. Stávající ředitelka Dana Foralová v létě končí a odchází do penze. Na její místo byl jmenován

Jakub Pustina. Žďárák, absolvent, člověk známý v uměleckých kruzích a někdo, kdo již dnes se školou úzce spolupracuje. Nezbývá než popřát, aby se pod jeho vedením škola dále rozvíjela a rozšiřovala aktivity, které dnes Žďárákům nabízí. Odcházející ředitelce pak posíláme velké poděkování za její práci.

Musíme to opravit. Co k tomu dodat. Rok 2026 se ve Žďáře staví jak dlouho ne. Náměstí, Vysocká, okolí kostela, sportovní areál Bouchalky a do toho kraj opravuje Jihlavskou. Jasně je to někdy „opruz“, hlavně v dopravě. Nicméně to znamená, že je město připravené, má strategii, má projekty a daří se mu čerpat dotace. Bylo by škoda přijít o tyto příležitosti k rozvoji jen proto, že to při stavbě trochu „bolí“.

Díky tedy všem Žďárákům za trpělivost. Přeji krásné prožití léta a úspěšný vstup do blížících se prázdnin.

Stromy, květiny, rybníky i lesy. Příroda ve městě může být pestrá

Životní prostředí nemá být okrajové téma ani marketingová nálepka. Je to jedna z klíčových podmínek kvalitního života ve městě.

Žďár musí být místem, kde se dobře žije nejen dnes, ale i za desetiletí — městem stromů, rybníků, kvalitního veřejného prostoru a zdravé krajiny. Proto sázíme nové aleje, vracíme zeleň do centra, měníme

péči o rybníky, podporujeme biodiverzitu i odolnější městské lesy. Současně ale vím a přiznávám, že ne všechno se vždy podaří ideálně. I když ve městě přibývají nové stromy, do doby, než se zazelení a vyrostou jim výraznější koruna, může revitalizované a jimi osazené místo působit neúrodně. To nebereme na lehkou váhu, proto nově doplňujeme i květinové patro výsadbou nebo květináči. Věřím, že to oceníte.

Kvalitní životní prostředí není luxus. Je to základ dobrého města. Důležité pro mě je, abychom měli odvahu věci posoudit správným směrem, opírali se o data, odborníky i zdravý rozum a reagovali na problémy a příležitosti dnešní doby.

Martin Mrkos
starosta

Žďár mění péči o rybníky a vrací prostor přírodě

Město mění způsob, jakým pečuje o své rybníky. U části vodních ploch dává přednost šetrnému hospodaření, jinde posiluje jejich přírodní, bezpečnostní a rekreační funkci.

U vodních ploch v zastavěném území už město nestaví péči hlavně na chovu ryb. Důležitější je čistota vody, zadržování vody v krajině, pestrost života a využití okolí pro odpočinek a rekreaci. Rybníky mimo město naopak propachtovalo pro hospodářskou činnost, většinou s extenzivním, tedy nízkou zátěžovým způsobem hospodaření. Hospodaření probíhá v úzké spolupráci s pracovníky CHKO Žďárské vrchy, protože se většina rybníků nachází v tzv. Evropsky významné lokalitě, kde je kladen důraz na udržitelnost a ochranu biodiverzity.

Nejviditelnější změnou prochází Horní rybník. Město pracuje na jeho revitalizaci i úpravách okolí. Cílem je, aby rybník co nejlépe zadržel vodu a sloužil přírodě i lidem.

Další významná akce se chystá ve Stržanově. Stržanovský rybník je silně zanesený a čeká ho rekonstrukce hráze, odbahnění, úprava břehů, výměna výpusti a výstavba bezpečnostního přelivu. Práce mají pomoci zadržet vodu v krajině a obnovit podmínky pro ohrožené druhy živočichů.

Město se věnuje také menším opravám. Loni opravilo bezpečnostní propustek Kameného rybníka a bezpečnostní přeliv

na rybníku Dolní Vetla. Zásahy zvýšily bezpečnost při případných povodňových průtocích. Současně došlo k prořezání náletů na hrázech Dolní a Horní Vetly a částečně také Peršlíku. Tam se připravuje i redukce porostu rákosy, který postupně zabírá více vodní plochy.

Na správě šesti rybníků v intravilánu se podílí místní organizace Moravského ry-

bářského svazu, péče tak podporuje i spolkovou činnost ve městě a výchovu mladé generace ke vztahu k životnímu prostředí. Sedm zbývajících město pronajalo.

Žďár má celkem 13 rybníků, dohromady zabírají plochu 27 hektarů. Město má i několik vodních tůň a další postupně přibývají.

(red)

Ochrana kmene i šetrné výkopy. Stromy na stavbě chrání norma

Stavba nemusí znamenat konec stromů v okolí. Když se s jejich ochranou počítá už při přípravě projektu, mohou bezpečně přežít výkopy, pohyb techniky i ukládání materiálu.

Strom má silný kmen, korunu vysoko nad hlavou a často působí dojmem, že vydrží všechno. Nejcitlivější část má ale pod zemí. Kořeny strom drží, vyživují a zásobují vodou. Když je poškozen výkop, těžká technika nebo ztuhlá půda, strom může začít chřadnout až s odstupem několika let.

Odborné standardy doporučují chránit dřeviny už od přípravy stavby. Nejdříve se

provede dendrologický průzkum, který určí, které stromy mají vysokou hodnotu a dostanou přednostní ochranu. Projekt pak stanoví chráněný kořenový prostor, tedy území kolem stromu, kde se nemá jezdit, kopat, skládat materiál ani odkládat hlínu.

Nejjednodušší a neúčinnější ochranou je pevné oplocení. Pokud se stavební činnost stromu nevyhne, musí se použít šetrné postupy. Výkopy v kořenové zóně se provádějí ručně nebo speciální technologií, silné kořeny se mají zachovat a otevřený výkop je třeba chránit před vysycháním a mrazem.

Kmen se chrání pevnou konstrukcí s polstrovaním, která nesmí strom odírat. Stavební stroje se musí pohybovat tak, aby nelámaly větve. Materiál, chemie, pohonné hmoty ani voda z vymývání techniky ke stromům nepatří. Tam, kde se stavba dostala do prostoru stromů, má následovat kontrola a podle potřeby závluka nebo další opatření nejméně po dobu dvou let.

Ne vždy ale dává smysl stromy zachovávat. S ohledem na rozsah a technologii stavby a především stav dřevin je mnohdy vhodnější stávající stromy odstranit a vysázet nové.

(red)

V centru bude více stromů, stínu i vody

V různých fázích přípravy nebo realizace jsou projekty, které do centra přinesou víc zeleně, stínu a lepší podmínky pro pobyt v horkých dnech. Po výsadbě u Vesny naváží úpravy podél obchodních domů, atria i samotného náměstí Republiky.

Centrum města se postupně mění tak, aby nebylo jen místem pro průchod, parkování nebo nákupy, ale také příjemným prostorem k zastavení. Důležitou roli v tom hraje zeleň, zejména stromy. Město s nimi počítá jako s jedním z hlavních prvků kvalitního veřejného prostoru.

První viditelná etapa proběhla u Vesny, kde od loňska roste 22 stromů, které doplnily keře a trvalkový záhon. Na ni navazuje další etapa takzvané magistrály podél obchodních domů na náměstí Republiky. Stromy mají zkrášlit centrum, zlepšit místní mikroklima, přistínit a ochladit prostor v létě, snížit prašnost podél frekventované silnice a zároveň pomoci se vsakem a zadržováním dešťové vody. V navazující etapě má přibýt 25 stromů, konkrétně javory nebo lípy. Prostor doplní záhony, u Vesny přibýly

květináče s květinami, které prostor vyplní v mezích, než koruny stromů zvětší objem a budou poskytovat požadované benefity.

Proměna čeká i atrium za obchodními domy. Nepřehlédně a trochu zanedbané místo má potenciál stát se klidnějším prostorem pro odpočinek a setkávání. Návrh proto počítá s otevřením území, odstraněním bariér a vytvořením aleje stromů napříč celým prostorem. Ta má vést chodce i cyklisty a zároveň přinést do atria stín.

V atriu má podle studie přibýt 16 stromů. Zeleň má tvořit zhruba 890 metrů čtverečních území. Návrh počítá také se zelenými zálivy v pobytovém schodišti, vyvýšenými záhony, okrasnými travinami a rostlinami, které zvládnou městské prostředí i horké letní měsíce s menšími nároky na zálivku. Součástí má být také vodní prvek, který v létě ochladí okolí a v zimě se stane běžnou součástí pochozí plochy.

Na doplnění (nejen) zeleně se připravuje i náměstí Republiky. Město reaguje na měnící se klimatické podmínky a na to, že část

stromů vysazených nebo ponechaných při rekonstrukci v roce 2014 neprosperuje. Na náměstí má přibýt 43 nových stromů. Část z nich nahradí dřeviny ve špatném stavu, další doplní nová stromořadí a zastíní místa k sezení.

Náměstí mají vylepšit i obnovené trvalkové záhony, odolnější sortiment rostlin, nový vánoční strom a lepší práce s vodou. Dešťová voda se má díky úpravám obrubníků odvádět do záhonů a pobyt v létě mají zpříjemnit mlžné trysky osazené v časové ose. Strom má ve městě zásadní ochlazovací funkci, protože jako jediný vytváří skutečný stín a zároveň odpařuje vodu přes listy, čímž přirozeně snižuje teplotu okolí. Pomáhá zadržovat dešťovou vodu, zachytává prach, tlumí hluk a zlepšuje prostředí pro život lidí i drobných živočichů. Ulice se stromy působí klidněji a lidé v nich přirozeně tráví víc času.

(red)

Jak ochránit hmyz, ptáky i netopýry ve veřejném prostoru?

V přípravě jsou další opatření na podporu živočichů ve městě. Vedle ptačích budek a hmyzích domků řeší město s odbornými institucemi (AOPK, ČSOP, záchraná stanice) ochranu hnízdění na městských objektech, možnosti pro kavky, rorýse i budoucí instalaci netopýřích budek a věží.

K městu patří kromě zeleně také život, který v ní a kolem ní nachází útočiště. Radnice proto ve spolupráci s odborníky řeší, jak ve veřejném prostoru lépe podporovat ptáky, netopýry a další drobné živočichy, kteří sdílejí městský prostor spolu s lidmi. V minulosti už na různých místech instalovala ptačí budky a hmyzí domky, nyní chce tuto péči lépe provázat s připravovanými opravami budov i dalšími projekty.

Důležitým tématem je hnízdění ptáků na městských objektech. Město aktuálně připravuje průzkum, který pomůže zjistit, kde ptáci hnízdí a jaká opatření budou vhodná. Výsledky chce využívat při přípravě oprav a rekonstrukcí tak, aby se ochrana ptáků stala běžnou součástí projektů.

Prakticky se to týká například objektů, které jsou těsně před dokončením. U fotbalového zázemí na Bouchalkách a u bývalého městského úřadu na náměstí Republiky město zjišťuje, jaký typ budek by bylo možné ještě do stavby zakomponovat, pro jaké druhy mají být určeny, kolik jich umístit a kde budou nejlépe fungovat.

U některých druhů totiž nestačí budku jen vyvěsit. Musí být ve správné výšce, na vhodné straně objektu a s bezpečným

přiletem. Nelze opomenout také potřebnou pravidelnou údržbu hnízdišť a její realizační i finanční náročnost. Specifický přístup potřebují třeba rorýsi. Pro ně je klíčový volný výlet z budky bez překážek, například korun stromů, a dostatečná výška nad zemí, ideálně alespoň kolem deseti metrů.

Dalším bodem zájmu jsou netopýři. Město zvažuje netopýřích budky i takzvané netopýřích věže, které mohou vytvořit bezpečné úkryty tam, kde k tomu bude vhodné prostředí. I v tomto případě bude rozhodovat správný výběr lokality pro konkrétní druh netopýřů.

(red)

Téměř dva tisíce stromů za osm let je v ulicích i u polních cest

Žďár nad Sázavou v posledních letech výrazně posiluje městskou zeleň. Od roku 2018 vysadilo v rámci investičních projektů, společných akcí a běžné správy zeleně 1873 stromů a k tomu násobně více keřů. Další výsadby připravuje.

Stromy v horkých dnech ochlazují ulice, zdržují vodu, zachytávají prach, tlumí hluk a dělají veřejný prostor příjemnější pro každodenní život. Město proto v posledních letech sází nové dřeviny v ulicích, parcích i v krajině za městem.

Od roku 2018 přibýlo ve Žďáře a jeho okolí 1873 stromů nad rámec náhradních výsadeb za kácení stromů. Největší část tvořily revitalizace stromořadí. První etapa přinesla v roce 2018 celkem 623 stromů, druhá etapa v roce 2022 dalších 384 stromů a třetí etapa v roce 2024 dalších 211 stromů. Nové dřeviny město vysadilo také ve Stržanově,

v Nádražní ulici, ve Farských humnech nebo u propojky Jamská–Novoměstská.

Výsadby se netýkají jen zastavěných částí města. Stromy se vrací také k polním cestám, kde pomáhají krajině získat pestřejší podobu. Město obnovilo například polní cesty u Vetly, Ke Křížku, Na Vysoké nebo mezi Vodojemem a Plíčky. Jen u poslední z nich přibýlo v roce 2023 celkem 79 stromů a 83 keřů.

Nové stromy se objevují i u menších akcí. Počty nově vysazených keřů jdou do tisíců, jsou podél polních cest nebo třeba u nových propojek mezi Brněnskou a Jamskou nebo Brněnskou a Jihlavskou ulicí. Popínavky zase šplhají třeba za kinem, Domem kultury i v Sázavské ulici.

Základní kostru výsadeb tvoří vhodné druhy listnatých dřevin, jejichž pozitivní přínosy jsou největší. Sází se i jehličnaté druhy dřevin, ale ty jsou vhodné spíše na větší plochy, kde mají dostatek prostoru. Jehličnaté dřeviny v okolí zástavby nejsou

vhodné především z důvodu stínění v zimním období, kdy je denního světla výrazně méně než v létě.

Je však třeba myslet na to, že vhodných míst k výsadbě dřevin ve městě ubývá, především z důvodu vedení inženýrských sítí. Značná část současných dřevin roste na sítích nebo v jejich ochranném pásmu. Za kácenou dřevinu není tedy vždy možné ve stejné lokalitě vysadit náhradní.

Město připravuje další výsadby na náměstí Republiky, čtvrtou etapu revitalizace zeleně (kde právě probíhá výběr lokalit), rehabilitaci zeleně na náměstí Republiky i obnovu dalších polních cest, například ve směru Stržanov–Pílská nádrž, Zámek Žďár–Stržanov nebo Mělkovice–Grejdy.

Každý nový strom potřebuje čas, péči a dostatek prostoru. Strom, který dnes působí nenápadně, bude za několik let dávat stín, zlepšovat klima ulice a těšit kolemjdoucí zelenou korunou.

(red)

V trávnících kvetou cibuloviny i luční kvítí

Žďár doplňuje květiny do ulic, trávníků i připravovaných projektů v centru. Cibuloviny, trvalkové záhony, luční směsi a méně časté sečení mají městu dodat barvu i podpořit biodiverzitu.

Květiny ve městě pomáhají oživit prostor, lákají opylovače, zdržují vlhkost v půdě a zlepšují prostředí, ve kterém se lidé každý den pohybují. Město proto pracuje s několika typy květinové výzdoby – od mobilní zeleně na lampách a zpevněných plochách, přes cibuloviny v trávnících až po trvalkové záhony a květnaté plochy.

Na jaře se do veřejného prostoru hlásí hlavně cibuloviny. Jsou například na náměstí Republiky v prostoru před Raiffeisen bankou a v letošním roce přibudou další cibulové pásy do travnatých ploch. Výhodou cibulovin je, že rozkvetou brzy, kdy je

v městské zeleni ještě málo barev, a po odkvětu pak ustoupí další vegetaci.

Pokračuje také práce s luční směsí ze žďárských vrchů. V minulých letech ji město dosévalo na méně zapojené trávníky a na obnovovaných polních cestách. Letos chce pokračovat systémem pruhů v travnatých plochách. Ty se mají díky vysemenění postupně rozšiřovat a vytvořit pestřejší místa pro hmyz i pro oči kolemjdoucích.

Součástí péče zůstává i princip „nekosit, kvetu“. Některé plochy se už nesečou tak často jako dříve, ale jen dvakrát až třikrát ročně. Intenzivnější sečení město zachová hlavně tam, kde lidé trávníky běžně používají, například v sídlišťích nebo v parcích.

S květinami počítají i větší projekty. Připravená revitalizace náměstí Republiky na-

vrhuje obnovu trvalkových záhonů, květiny budou mít místo i v atriu. V ulici Trvrz kvetou víc než dvě stovky trvalek, doplní je přes 1500 cibulovin nebo třeba další Růže Hugovy.

(red)

Ždár chce pestřejší lesy, ožije studánka, cesty a odpočívadla

Městské lesy s rozlohou víc než 300 hektarů procházejí postupnou obnovou. Jen v roce 2025 v nich přibyl více než 24 tisíc sazenic stromů. Vedle výsadby je cílem také přirozené zmlazení porostů.

V městských lesích právě končí jarní pěstební práce. Lesníci při nich vysadili více než 14 tisíc mladých stromků. Navázali tak na loňský rok, kdy do městských lesů přibyl přes 24 tisíc sazenic. Výsadby tvoří zhruba deset druhů dřevin, od listnáčů po jehličnany.

Cílem je pestřejší a odolnější les, který lépe zvládne sucho, vítr, škůdce i další výkyvy počasí. Město proto nesází jen nové stromky, ale dává prostor také přirozené obnově.

Tam, kde to podmínky dovolí, vyrůstají mladé stromy přímo ze semen okolních porostů. Takové zmlazení pomáhá zachovat místní původ dřevin a posiluje přirozenou stabilitu lesa. Stojí to za to, protože městské lesy zabírají přes 300 hektarů plochy. Současně probíhá úmyslná těžba v okolí

hlavní železniční trati ve směru na Brno. Lesníci tam odstraňují především křehké smrkové porosty, které by mohly představovat riziko pro provoz na trati. Na jejich místě vznikne odolnější smíšený les.

Do městských lesů v letošním roce město umístí šest turistických odpočívadel z masivního dřeva. Probíhá revitalizace studánky U Křiváku včetně jejího okolí a dojde také na rekonstrukci páteřní lesní komunikace.

(red)

Tráva není parkoviště, pod tlakem aut mizí

Město se snaží chránit zelené plochy před poškozováním, často způsobeným parkováním aut. Pomáhají mu betonové kostky, kameny i dřevěné zábrany. Nově zakázalo parkování na zeleni také při letošním pouti.

Trávník umí leccos. V parku hostí pikniky, při dobré kondici vsákne vodu a potěší oko. Co ale neumí, je dlouhodobě snášet kola aut. Stačí několik vozů na stejném místě, ideálně po dešti, a ze zelené plochy je během chvíle bláto. Oprava pak stojí čas i pe-

níze a výsledek často vydrží jen do chvíle, než místo zneužije další řidič.

Město proto v posledních letech chrání nejzatíženější místa fyzickými zábranami. Na některých místech se na okrajích trávníků objevily kostky z pohledového betonu, jiné kameny, žulové bloky nebo dřevěné zábrany. Typ překážky město volí podle místa tak, aby ze zeleni chránila a zároveň prostor zbytečně nehyzdila. Ohled je potřeba brát také na údržbu zeleně.

Problémy se objevují po celém městě a parkování není všude jednoduché. Trávník ale není nouzové parkoviště, ani na chvílku. Parkování na zeleni zakazuje obecně závazná vyhláška města. Nejde přitom jen o pokuty, ale hlavně o ohleduplnost k veřejnému prostoru, který patří všem. „Obvyklá výmluva řidičů při parkování je, že tam už přece žádná zezeň není, ale uniká jim, že příčinou tohoto stavu jsou také oni,“ shrnuje správce zeleně Jiří Hemza.

(red)

K věci: Radnice zve na setkání k novým dopravním opatřením

Další částí města čekají změny v dopravě. Radnice zve obyvatele dotčených ulic na setkání, kde představí konkrétní podobu úprav, které zahrnují zavedení zón 30 a obytných zón. Nová opatření budou fyzicky vyznačena v létě.

Změny se dotknou vybraných oblastí města. V lokalitách vzniknou zóny s povolenou rych-

lostí 30 km/h a zároveň zákaz stání mimo vyznačená parkoviště. Záměrem je zklidnit dopravu a současně zpřehlednit podmínky pro parkování. Jde vždy o komunikace v sídlišťích a klidových částech města, ne hlavní průtahy - těch se omezení nedotknou.

Setkání se týká sídliště Libušín (Dr. Drože, Kovářova, Libušinská, Dolní) a dále u po-

likliniky (Studentská, Dolní). Další část je u polikliniky (mezi ulicemi Nezvalova, Nerudova a Neumannova). **Setkání se uskuteční 16. června od 17.00 (Libušín, poliklinika), resp. 18.00 (průmyslovka) v zasedací místnosti zastupitelstva MěU.**

(red)

Most v Nábřežní ulici je otevřený, lépe propojil pěší trasy

Nový most v Nábřežní ulici se v první polovině května otevřel veřejnosti. Město tím nahradilo starou lávku v havarijním stavu a zlepšilo pěší propojení mezi Tvrzí a Žižkovou ulicí.

Lávka v Nábřežní ulici začala v první polovině května sloužit chodcům, kromě nich převádí mezi oběma břehy i inženýrské sítě. Město ji oproti původnímu umístění posunulo tak, aby přirozeněji navazovala na pěší trasy mezi Tvrzí a Žižkovou ulicí. Nové řešení je pohodlnější, přehlednější a lépe odpovídá tomu, kudy lidé místem skutečně chodí. Stavba je výjimečná také svou konstrukcí.

Lávka vznikla z ultra pevnostního betonu UHPC, který umožnil vytvořit mostovku o tloušťce pouhých osm centimetrů. Díky tomu působí konstrukce lehce a subtilně, přesto splňuje požadavky na bezpečnost i únosnost.

Středem lávky vede kovový pruh pro odtok vody, který zdobí text písně a básně Zpět k pramenům od Bedřicha Ludvíka. Původní lávka už kvůli stáří materiálů potřebovala výměnu, proto po otevření nového mostu firma odstranila starou konstrukci, zlikvidovala i pilíř ve vodě a upravila terén.

Nový most byl stavebně hotový zhruba půl roku před otevřením. Ještě předtím ale bylo potřeba doplnit pohlcovače vibrací, které projektant navrhl na míru až podle chování hotové konstrukce. U subtilních a lehkých mostů pro pěší nejde o výjimečnou věc. Takové konstrukce mohou při chůzi nebo běhu přirozeně reagovat pružněji než masivní mosty pro auta. Pohlcovače vibrací tento pohyb tlumí a zvyšují uživatelský komfort.

Radnice u podobných staveb změní postup a případné doplnění pohlcovačů zahrne do harmonogramu i ceny stavby, ne až podle reálné situace. Teoretický propočet statiky mostu nemusí odpovídat zcela přesně fyzikálním vlastnostem stavby. Mostařina je nesmírně složitá disciplína, kdy vlastní fyzická realizace se vždy chová trochu jinak než teoretický propočet, ačkoliv staticky i funkčně je most v pořádku.

(red)

Komorní slavnost na Tvrzi a lávce

Blíží se dokončení rekonstrukce Tvrze a přilehlého prostoru. Při té příležitosti chystá město s Kulturou Ždár 24. června od 15.00 malou slavnost.

Při setkání bude k vidění nová kašna se sochou sv. Prokopa i celý zrekonstruovaný prostor. Část programu se odehraje i v blízkosti nové lávky na Nábřežní, kde bude možné posedět za zvuků hudby.

(red)

Anketa ke KD Vysočany pomohla ujasnit další postup

Město poslalo obyvatelům Vysočan anketu k možnému budoucímu využití bývalého kulturního domu. Výsledky ukázaly, že část místních o dostupném seniorském bydlení uvažuje, žádné rozhodnutí ale zatím nepadlo. Město bude záměr dál prověřovat a o dalších krocích informovat.

Radnice oslovila obyvatele Vysočan s anonymní anketou, zda by v lokalitě mohl být zájem o menší bezbariérové byty pro seniory s návazností na dostupné pečovatelské a terénní služby. Jako jedna z možností se prověřuje případná přestavba bývalého kulturního domu Vysočany. Šlo o nezávazné zjištění, zda mají obyvatelé o takové bydlení zájem. Město totiž vychází z předpokladu, že řada seniorů preferuje zůstat v lokalitě, kde jsou doma.

Anketa putovala do 170 domácností ve vybrané lokalitě. Odpovědělo 35 lidí, ná-

vratnost tak dosáhla 21 procent. Město děkuje všem, kteří věnovali čas vyplnění dotazníku a sdíleli svůj pohled na citlivé téma bydlení ve stáří. Téměř polovina uvedla, že údržba současného bydlení je pro ně částečně nebo velmi náročná. Případné stěhování nevyloučilo 26 respondentů, nejčastěji lidé uváděli, že by rozhodnutí záviselo na jejich zdravotní situaci.

Největší zájem by podle odpovědí byl o menší bezbariérové bydlení, zejména o dispozici 2+kk. Mezi hlavní důvody patřila bezbariérovost, snadnější údržba a dostupnost terénní pečovatelské služby. Jako hlavní bariéru lidé nezmiňovali cenu, ale především citovou vazbu na domov a nedostatek vhodných bytů v okolí.

„Inspirací pro úvahy o vytvoření bydlení pro seniory v místě, kde lidé dlouhodobě žijí a mají své přirozené rodinné i přátelské vazby, je mimo jiné belgická zkušenost. Zá-

roveň je potřeba realisticky vnímat, že proměna spotřebitelských návyků i současné požadavky na energetické a architektonické standardy již nezakládají předpoklady pro plnohodnotné oživení KD Vysočany v jeho dnešní podobě.

Případný projekt bychom proto chtěli ucho- pit komunitně – vedle bydlení zachovat i komerční prostory pro podnikatele a současně vytvořit prostředí podporující mezigenerační vztahy mezi dětmi, rodiči a staršími obyvateli. Ambicí je, aby se právě skrze komunitní život do místa přirozeně vracela třeba i kultura – protože kultura vzniká tam, kde jsou lidé. V tuto chvíli ale nebylo přijato žádné rozhodnutí o přestavbě ani o budoucí podobě objektu. Lokalita nyní prochází odborným posouzením a ekonomickou analýzou. O dalším postupu budeme veřejnost průběžně informovat,“ říká starosta Martin Mrkos.

(red)

Haló, tady robot. Na úřad se bude možné dovolat kdykoli

Čekání na telefonu, přepojování z odboru na odbor nebo zjištění, že už nejsou úřední hodiny – to bude brzy minulost. Žďár zavádí hlasového asistenta, který lidem pomůže s vyřizováním běžných záležitostí po telefonu. Každý se díky němu dovolá i 24 hodin denně a sedm dní v týdnu. Část dotazů vyřídí bez čekání a přepojování. Služba startuje 18. června.

• **Vždy k dispozici** – hlasový asistent přijme hovor i ve chvíli, kdy jsou běžné linky vytížené. Funguje také večer, o víkendy nebo ve svátek.

- **Běžná agenda bez čekání** – na nejčastější otázky odpoví okamžitě, bez přepojování mezi odbory a čekací hudby.
- **Rezervace termínu po telefonu** – není nutné hledat rezervační systém na webu a objednávat se. Stačí říct, kdy se klientovi návštěva úřadu hodí.
- **Údaje k poplatku za odpad** – asistent pomůže třeba s variabilním symbolem, který volající dostane přímo během hovoru.
- **Živý člověk na telefonu** – pokud chce volající mluvit s konkrétním úředníkem, asistent ho přepojí. Když dotyčný není

dostupný, oznámí to a nabídne další možnost řešení.

• **Věrohodnost sdělení** – služba rozlišuje mezi ověřenými informacemi z dat úřadu a obecnou odpovědí umělé inteligence. Pokud to není jisté, volajícího upozorní.

Robot začne zvedat ústřední úřadovou linku už 18. června, dovoláte se mu přes dosa- vadní číslo 566 688 111.

(red)

Nájemci hrobů s omezením na pohřebišti v Jamské mohou žádat o dar 500 Kč

Město umožní nájemcům hrobů s omezením na pohřebišti v Jamské ulici požádat o jednorázový dar. Žádost lze podat elektronicky přes Portál občana.

Dar se týká nájemců jednohrobů, dvojhrobů a trojhrobů ve 2. a 3. zóně pohřebiště na Jamské ulici, kde od roku 2020 platí omezení pohřbívání v rakvi do země. Město jim poskytne jednorázovou podporu 500 korun na hrob. O dar je třeba požádat.

O dar mohou požádat nájemci, kteří měli na dané hrobové místo uzavřenou platnou nájemní smlouvu k 1. lednu 2020. Žádat může nájemce, jeden ze spolunájemců nebo zá-

stupce nájemce uvedený ve smlouvě. Nej- jednodušší je podání přes Portál občana v sekci dotace a dary. Elektronická podání bude úřad zpracovávat přednostně. Lidé mohou žádat i písemně na předepsaném formuláři. Buď osobně na infopodatečně městského úřadu nebo poštou na odbor majetku a komunálních služeb.

Žádost je možné podat nejpozději do konce roku, tzn. do 31. prosince 2026. Po kontrole oprávněnosti úřad připraví darovací smlouvu. Po podepsání vyplatí město dar bezho- tovostně na účet uvedený v žádosti.

(red)

Dobrodružství s technikou zve děti i rodiče do světa robotů, dronů a moderních technologií

Ve čtvrtek 4. června ožije areál haly na Bouchalkách a venkovního oválu u zimního stadionu ve Žďáře nad Sázavou velkou interaktivní akcí Dobrodružství s technikou. Celodenní program nabídne dětem, mladým lidem i rodičům možnost vyzkoušet si moderní technologie, technické výzvy a tvořivé aktivity zábavnou a hravou formou.

Akce je inspirována úspěšným konceptem Hrajeme si s technikou a jejím cílem je ukázat, že technika může být dobrodružstvím plným objevování, kreativity a pohybu.

Návštěvníci se budou moci volně pohybovat mezi dvěma tematickými zónami. Technická základna v hale na Bouchalkách nabídne 3D tisk, robotiku, elektrolaboratoř, virtuální realitu i programování robotů. Na venkovním oválu pak bude k vidění velká technika, energetické výzvy a soutěžní úkoly v rámci Dobrodružné mise.

Součástí programu bude také technická a chemická show, ukázky dronů, prezentace místních škol, firem a technických kroužků a na závěr finální slosování s oceněním účastníků.

Akce je určena především dětem a mládeži ve věku 6 až 18 let, vítány jsou však celé rodiny, školy i veřejnost. Projekt propojuje školy, firmy, technické nadšence i regionální partnery s cílem podpořit zájem mladé generace o techniku, inovace a moderní technologie.

(red)

Pozor na změny v Komenského ulici

Se začátkem června začaly platit změněná dopravní opatření v Komenského ulici a jejím okolí. V počátcích dohlédne na provoz městská policie.

Nejdůležitější změnou je z pohledu řidičů přednost na křižovatce u Orlovny, hlavní silnice povede nově z Revoluční na Libickou. V celé lokalitě Komenského bude rychlost max. 30 km/h, přibyla jednosměrka i školní ulice v čase 7.20-8.00 ve dnech školního vyučování. Nově jsou zřízena místa pro krátké zastavení rodičů školkových i školních dětí. Prosíme, věnujte pozornost změnám.

(red)

Ovce a poníci v hlavní roli. Nad Kamenným rybníkem vzniká nová městská rezervace

Město se Sdružením Krajina spolupracuje na projektu Městská rezervace nad Kamenným rybníkem. Záměr má proměnit příměstskou lokalitu v okolí elektrického vedení v pestrou pastvinu s tůňmi, květnatými pásy a naučným potenciálem.

Lokalita nad Kamenným rybníkem patří mezi místa, která mají velký přírodní potenciál, ale ne příliš využitý. Jde asi o sedm hektarů převážně lesních pozemků na jižním okraji města mezi výpadovkou na Jihlavu a železniční tratí. Území přímo navazuje na městské lesy. Asi třetina území je v ochranném pásmu vedení vysokého napětí, kde dosud údržba probíhala spíše technicky a nárazově. Zarůstající nálety, vysokou travu a nežádoucí porosty odstraňovala jednou za čas mechanizace. Takový zásah ale neprospívá hmyzu, obojživelníkům ani dalším drobným živočichům.

„Projekt Městská rezervace nad Kamenným rybníkem chce dát místu šetrnější a dlouhodobější péči. Místo opakovaných zásahů technikou má území udržovat extenzivní pastva. Počítá se s desítkami ovcí plemene Romney a shetlandských poníků, jejichž počet se bude upravovat podle vývoje lokality,” vysvětluje starosta Martin Mrkos. Pastva má pomoci udržet krajinu otevřenou, omezit zarůstání a vytvořit pestřejší prostředí pro rostliny, hmyz, ptáky i obojživelníky.

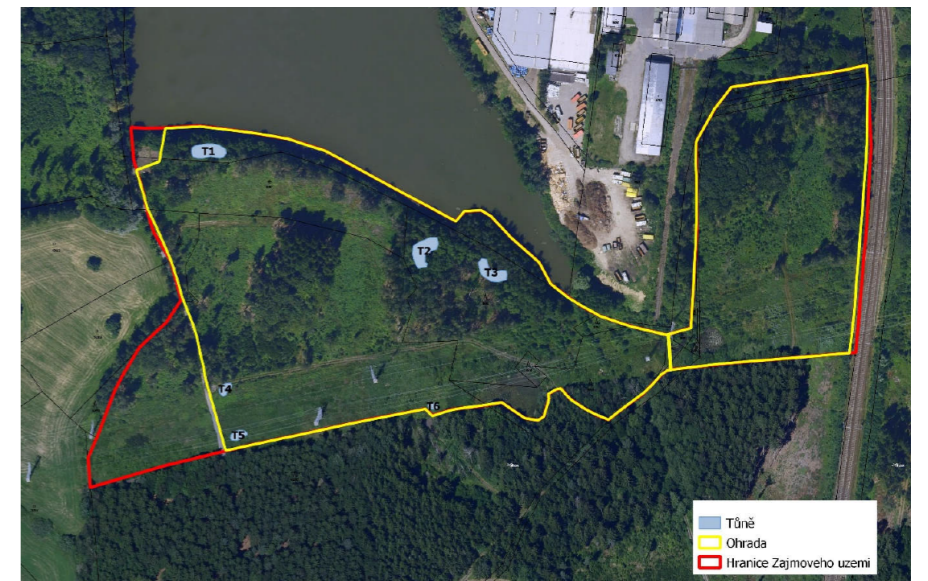
Příprava už začala. Na ploše byla vyseta regionální luční směs s druhy typickými pro Žďárské vrchy. Přibýt mají také květnaté pásy, které nabídnou potravu včelám a dalším opylovačům. V prvních letech pastvu doplní i kosení, aby se porost správně založil a začal postupně měnit svou skladbu.

Počítá se se vznikem šesti tůní a s obnovou dalších zanesených a zarůstajících tůní v okolí Kamenného rybníka. Právě tato místa jsou důležitá pro obojživelníky, třeba kuňku obecnou nebo čolka velkého. Tůně zároveň pomohou zadržet vodu v krajině.

Ohrady s pasoucími se zvířaty mají zůstat průchozí. Do budoucna se počítá také s informačními panely a vyhlídkou na pastvinu. Místo tak může sloužit k procházkám a relaxaci pěšky i na kole, k výuce a pozorování proměn krajiny, stejně jako blížká Vetla.

Záměr připravuje Sdružení Krajina ve spolupráci s městem a ochranáři. Sdružení Krajina je nositelem projektu i příjemcem dotace z Operačního programu Životní prostředí. Dotace má pokrýt náklady do září 2029. Poté město zajistí navazující péči minimálně do roku 2034, zejména pastvu, kosení a odvoz travní hmoty. Předpokládané náklady na udržitelnost jsou přibližně 300 tisíc korun ročně.

(red)

Město nabízí k pronájmu sklep i kancelář

Město Žďár nad Sázavou vyhlásilo dva zámeři na pronájem nebytových prostor. Zájemci mohou reagovat písemně prostřednictvím podatelny městského úřadu. Podrobnosti najdou zájemci na úřední desce v sekci Vyhlášené záměry.

Město Žďár nad Sázavou nabízí k pronájmu nebytové prostory ve dvou objektech. Prvním je sklep o výměře přibližně 60 metrů čtverečních v objektu zámecké školy na adrese Zámeček 4/4. Reakce na záměr č. Z-263/2025-OP

přijímá podatelna městského úřadu do 6. července včetně.

Další vyhlášený záměr se týká pronájmu prostor sloužících k podnikání o celkové výměře 121,70 metru čtverečních v objektu KD Vysočany na adrese Na Úvoze 766/15. Písemné reakce na záměr č. Z-318/2026-OP přijímá podatelna městského úřadu do 12. června včetně.

Jonáš Karásek
odbor právní

Úklid skončil, lidé odevzdali tuny odpadu

Jarní úklid města začal blokovým čištěním ulic a pokračoval mobilním svozem nebezpečného, objemného i zeleného odpadu. Město při čištění odtáhlo 52 vozidel, lidé odevzdali také barvy, oleje, léky nebo elektrospotřebiče.

V březnu a dubnu proběhlo v ulicích tradiční blokové čištění, v uvedených termínech nesměla být v lokalitách vymezených přechodným dopravním značením auta. Ve zbytku města i v místních částech se komunikace čistily průběžně už od března.

Při letošním blokovém čištění město nechalo odtáhnout celkem 52 vozidel. Nejvíce jich zůstalo v ulici Chelčického a v části Nádražní ulice mezi okružními křižovatkami, kde bylo nutné odtáhnout osm aut. U polikliniky, tedy v ulicích Studentská a Dolní, šlo o šest vozidel. V některých lokalitách se naopak nemuselo odtahovat vůbec, například u 5. základní školy, v ulicích Dolní Okružní a horní Okružní nebo v lokalitě ulic Drdlova, Sadová, Hálkova a Jiřího z Poděbrad.

Cena za odtažení při blokovém čištění letos činila 2 000 korun, při vrácení auta na místo 3 630 korun a za nedokončený odtažení 605

korun. Za každý den na odstavném parkovišti se navíc platí 100 korun. Bez odtažení by ale město nemohlo ulice dobře uklidit.

Součástí úklidu byl i mobilní svoz nebezpečného odpadu ve Žďáře nad Sázavou a v místních částech. Letos nově přibyla také stanoviště na Grejdách. Lidé odevzdali 32 kilogramů léků, 80 litrů oleje a 1 400 kilogramů barev. V rámci zpětného odběru se svezlo osm televizorů, tři velké spotřebiče a 90 malých spotřebičů.

Od 13. do 24. dubna město přistavilo velkoobjemové kontejnery na objemný odpad a odpad ze zeleně. Celkem se svezlo 5,84 tuny bioodpadu a 11,36 tuny objemného odpadu.

Mobilní svoz bude nově probíhat jednou ročně, vždy na jaře. Celoročně ale mají žďáráci k dispozici sběrný dvůr, kam mohou zdarma odložit všechny odpady kromě stavebního. Město zároveň pokračuje ve sběru bioodpadu do velkoobjemových kontejnerů, v místních částech zvýšilo frekvenci svozů a nově službu zavedlo také v chatové oblasti Grejdy. Přesný rozpis svozů je zveřejněn na webu města.

(red)

Kronika města Žďáru nad Sázavou

Aktuální počet obyvatel

Město Žďár nad Sázavou mělo ke dni 21. května 2026 celkem 19 230 občanů ČR přihlášených k trvalému pobytu.

Statistika: duben 2026 - 19 261, březen 2026 - 19 285, únor 2026 - 19 532, leden 2026 - 19 358, prosinec 2025 - 19 371, listopad 2025 - 19 397, říjen 2025 - 19 405, září 2025 - 19 414 srpen 2025 - 19 440, červen 2025 - 19 486, květen 2025 - 19 499

Narozené děti

Mia Wasserbauer 29. 11. 2025 ZR 2
Anna Cempírková 26. 1. 2026 ZR 1

*Narodilo se vám dítětko? Pokud chcete tuhle radostnou novinu zveřejnit ve Žďárském zpravodaji nebo se zúčastnit vítání občánků, přihlaste se prostřednictvím jednoduchého formuláře na webu města.

Životní jubilea v červnu 2026

Rudolf Mac	3. 6.	92 let	ZR 3
Miroslava Velešíková	6. 6.	80 let	ZR 3
Zdenka Doležalová	6. 6.	90 let	ZR 3
Hedvíka Reckziegelová	6. 6.	97 let	ZR 3
Vilém Gretz	11. 6.	80 let	ZR 4
Růžena Kolouchová	13. 6.	80 let	ZR 3
František Pavlík	13. 6.	80 let	ZR 7
Blažena Šohajová	14. 6.	95 let	ZR 1
Zdeněk Beneš	17. 6.	90 let	ZR 3
Jana Klímová	19. 6.	85 let	ZR 7
Miroslav Košťál	19. 6.	85 let	ZR 4
Světluška Grodlová	23. 6.	80 let	ZR 7
Josef Dokulil	23. 6.	90 let	ZR 6
Marie Říhová	24. 6.	80 let	

		Mělkovice	
Danuška Zichová	28. 6.	80 let	ZR 6
Ludmila Koubková	29. 6.	80 let	ZR 4
Ludmila Vašíčková	30. 6.	80 let	ZR 4

Gratulujeme!

Ztráty a nálezy

Finanční odbor městského úřadu oznamuje, že na ztráty a nálezy byly od 15. dubna do 15. května předány následující nálezy:

Ztraceno | nalezeno:

★ Platební karta | u Lidlu

★ Videokamera | u Hamrů

★ Svazek klíčů | u MěÚ

★ Svazek klíčů | v ul. Veselská

★ Mobilní telefon | v ul. Studentská

★ Klíč + čip | u MěÚ

★ Svazek klíčů | Žďár n. S. 3

★ 2x mobilní telefon | v ul. Nádražní

★ Svazek klíčů | ve Farských humnech

★ Powerbanka | ve Farských humnech

★ Náušnice | u Orlovny

★ Svazek klíčů | u 5. ZŠ

★ Čepice | postoupeno z Úřadu práce

★ Svazek klíčů | před MěÚ

★ Karta ZDAR | v ul. Palachova

★ Svazek klíčů | v ul. Nádražní

★ Finanční hotovost | u Kauflandu

★ Bezdrátová sluchátka | před Zelenou horou

★ Brož | na náměstí Republiky

★ Peněženka bez dokladů + hotovost | u 4. ZŠ

★ Svazek klíčů | ve čtvrti Klafar

Bližší informace poskytne Alena Benešová tel.: 566 688 146, e-mail: alena.benesova@zdarkns.cz nebo osobně v kanceláři finančního odboru.

★ **Portál občana**

Anketa pro zastupitele města

Kdybyste mohli ve Žďáře v rámci podpory biodiverzity zařadit úkryt pro jakéhokoli živočicha, komu by patřil – ptákům, netopýřům, hmyzu nebo úplně někomu jinému?

Vždy jeden zástupce z každé politické strany nebo uskupení, které jsou zastoupeny v zastupitelstvu města Žďáru nad Sázavou, dostal na stránkách Žďárského zpravodaje stejný prostor. Do uzávěrky aktuálního vydání zpravodaje přišly následující příspěvky.

Jaromír
Brychta

zastupitel
Změna 2018

Kdybych mohl ve Žďáře vytvořit úkryt pro jakéhokoli „živočicha“, nebyl by určen ptákům ani netopýřům, ale mladým rodinám, které dnes nemají dostupné bydlení. Právě ony často balancují mezi prací, péčí o děti a nejistotou, zda budou mít kde žít. Podpora biodiverzity je důležitá, ale zdravé město tvoří především lidé, kteří v něm

mohou důstojně žít a vychovávat děti. Bezpečné a dostupné bydlení není luxus, ale základ pro fungující komunitu. Město, které dokáže podat pomocnou ruku mladým rodinám v těžké situaci, vytváří prostředí, kde se dobře žije všem – lidem i přírodě.

Martin
Mrkos

zastupitel
ŽŽM

Jestli má jít o netopýra nebo hmyz není podstatné, ve skutečnosti je důležité něco širšího – město v přírodě jako celek. Město nemá být jen přísně funkční prostor, ale místem, kde existuje symbióza mezi lidmi a přírodou. Každý strom, květnatá louka, tůň, budka pro ptáky nebo úkryt pro hmyz pomáhá vytvářet příjemnější prostředí. Biodiverzitu nevnímám jako módní téma, ale jako součást kvality života a odolnosti

města do budoucna. A právě proto má pro náš klub Žďár-Živé město příroda ve městě jednoznačnou podporu. Stovky vysázených stromů, obnovené polní cesty, tůň nebo budky a hmyzí domky vyrobené dětmi ve školách a školách jsou konkrétní příklady. Chystáme další projekty, které přírodu ve městě rozšíří tam, kde to má smysl a je vhodné.

Dagmar
Zvěřinová

zastupitelka
SOS Žďár ČSSD
a NEZÁVISLÍ

Funkční ekosystém představuje rozmanitost druhů, také ve městech, byť v odlišné skladbě. Ptáci, drobná zvířata, hmyz, dokonce i ryby ve vodních plochách, to vše utváří systém. Systém vhodný pro danou lokalitu. Je-li vše v naprostém pořádku, nemusíme do něj zasahovat, pakliže je potřeba ochrany, je něco špatně. Musíme chránit a udržovat biodiverzitu i v městském prostředí. Vytvá-

řet podmínky pro spokojené žití obyvatel, nesmíme však zapomenout na živočišnou říši. Soustředit se musíme na nově vznikající sídliště, kde z velké části stavební činnost vytlačuje původní přírodu. Nejenom tráva a pár stromů, ale i keře, drobné vodní plochy, někdy i vytvořené nerovnosti terénu jsou dobrým předpokladem pro přítomnost živočichů i v těchto lokalitách.

Vítězslav
Koráb

zastupitel
ANO 2011
a NEZÁVISLÍ

Kdybych mohl ve Žďáře nad Sázavou podpořit biodiverzitu, vytvořil bych kombinované útočiště pro ptáky a divoké včely, které jsou pro zdravý městský ekosystém naprosto klíčové. Včely samotářky patří mezi nejnvýkonnější opylovače a na jejich aktivitě závisí rozkvět místní flóry i úroda v okolních zahradách. Instalace hmyzích hotelů jim v zastavěném území poskytnou bezpečný prostor pro rozmnožování. Na ně

přírozeně navazují ptáci, jako jsou sýkory či rehkové, kteří ve městě často marně hledají hnízdní dutiny. Umístěním budek zajistíme jejich ochranu a přirozenou regulaci hmyzích škůdců bez chemie. Tento funkční mikrosvět by ve Žďáře propojil opylovací schopnosti včel s biologickou ochranou ptactva, čímž by výrazně přispěl k pestřejšímu prostředí

Jan
Mokříš

zastupitel
Společně ODS,
TOP 09

Jednou z věcí, proč mám naše město rád, je jeho poloha uprostřed krásné krajiny a velké množství zeleně jak ve městě, tak v jeho okolí. Je úkolem nás všech, aby to tak zůstalo i v budoucnu. Čistá řeka a rybníky, hojnost stromů, keřů a méně často kosených luk vytvářejí vhodné prostředí pro život mnoha druhů živočichů. Vytváření a udržování těchto biotopů výrazně podporuje vysokou biodiverzitu.

Základem zdravé přírody je dostatek hmyzu, který slouží jako potrava pro vyšší živočichy a zároveň má nezastupitelnou roli při rozmnožování rostlin. Právě zde se nabízí příležitost pro školy, komunity i jednotlivce. Vhodná úprava a údržba zeleně, vytváření úkrytů a různých hmyzích domečků může přírodě výrazně prospět a biodiverzitu dále zvýšit.

Romana
Bělohávková

zastupitelka
KDU-ČSL

Mým oblíbeným ptákem je čap a moc by se mi líbilo, kdyby mohl sídlit na některém z mnoha žďárských komínů. Určitě by to bylo hezké zpestření života ve městě. Když tak sleduji na sociálních sítích, v kolika městech i obcích mají "svého čapa", tak možná i trochu závidím. Čápi pod dohledem kamer jsou oblíbeným cílem zájmu malých i velkých obyvatel měst a obcí. Navíc jsou stále vnímáni jako poslové no-

vého života a neznám nikoho, kdo by tyto černobílé krasavce neměl rád. Jsem ráda, že naše město se snaží o to, aby bylo městem zeleným a přívětivým ke svým obyvatelům i všem živočichům, kteří jsou zde doma. Za velmi důležité považuji, aby k lásce a ohleduplnosti ke všem živým tvorům, byly vedeny děti od nejtěššího věku. Snad se to u nás daří!

Slova zastupitelů

Žďárský zpravodaj nabízí všem zastupitelům možnost publikovat v rubrice Slova zastupitelů. Jedná se o osobní názory zastupitelů, nikoli města Žďaru nad Sázavou. Redakce obecního zpravodaje je ze zákona povinná příspěvky zastupitelů uveřejnit.

Do uzávěrky červnového čísla nám přišly následující příspěvky.

Vít Bohumil Homolka
zastupitel
Společně ODS,
TOP 09

Srdce z pouti

Kostel sv. Jana z Nepomuku vyrostl podle Santiniho projektu na vrcholku návrší Strmá hora. Půdorys ve tvaru hvězdy vymyslel opat Vejmluva. Stavba oslavuje světce

a patrona Jana Nepomuckého. Dokončena byla 1772 a návrší přejmenováno na Zelenou horu. Do svatyně vede pět bran. Roku 1720 byl pro poutníky otevřen hostinec Táferna. 1724 varhaník Sieber postavil v kostele varhany. Nové od P. Horáka jsou z roku 1799. Kostel měl často namále, ale naši se zachránili. V 19. století V. Anderle a B. Procházka, později M. J. Sychra. Od roku 1953 byl kostel ve státní správě a chátral. Koncem 70. let začala jeho obnova. V roce 1995 byl poutní kostel zapsán na seznam světového kulturního dědictví UNESCO. Odlesnění kopce začalo roku 2006. V roce 2014 byl kostel vydán římskokatolické církvi. Totalitní režimy se sna-

žily pouti utlumit, přesto i v roce 1944 se pouť konala. Byla i v roce 1948, navzdory vítězství pracujícího lidu. V roce 1953 byl počet věřících a návštěvníků pouti 10 tisíc, většinou mladých lidí, a doprava musela být omezoována. V roce 1968 se počítalo s 30 tisíci návštěvníky v 1982 s 20 tisíci lidmi. V hostinci U Tří hvězd se připravovaly necky bramborového salátu, stohy řízků, hřály se lodny uzenin, hrnce polévek. Roku 1980 byly atrakce přesunuty k zimnímu stadionu, kde jsou dodnes. Jde o druhou největší pouť v republice. Škoda jen, že počasí poručit nedokážeme. Bavme se na pouti a nemějme otevřené jen peněženky, ale i srdce.

Jan Havlík
zastupitel
Změna 2018

Volby, volby, volby

Volby jsou jedním ze základních pilířů demokracie. Díky nim mohou občané rozhodovat o tom, kdo bude řídit jejich město. Přesto mnoho lidí k volbám nechodí. Účast

okolo 40 % znamená, že o výsledku rozhoduje menšina. Poslední komunální volby vyhrálo hnutí Žďár-Živé Město díky 1779 disciplinovaným příznivcům, což představuje asi 10 % oprávněných voličů ve městě. Volební účast ukazuje, jak velký zájem mají lidé o veřejné dění a budoucnost města, ve kterém žijí. Mnozí tvrdí, že jeden hlas nic nezmění. Podle mě je však tento názor krátkozraký. Každé volby jsou rozhodovány jednotlivými hlasy. Pokud lidé nevolí, dobrovolně se vzdávají možnosti ovlivnit směřování města a dávají příležitost těm, kteří k volbám přijdou. Na druhou stranu chápu, že někteří občané ztrácejí důvěru v politiku a politiku. Skandály, nesplněné

sliby nebo hádky vyvolávají pocit, že politika je běžným lidem vzdálená. Přesto si myslím, že neúčast situaci nezlepší. Když slušní lidé nevolí, dávají větší prostor těm, kteří přijdou disciplinovaně podpořit svou stranu či hnutí. Lidé mohou sledovat aktuální dění, ověřovat si informace a přemýšlet o tom, koho volí. Důležité nejsou jen volební programy, ale především kvalita kandidátů. Ve městě nekandiduje ani premiér Babiš, ani ministr Havlíček, ani Kupka, ani Rakušan. Domnívám se, že vysoká volební účast je znakem zdravé demokracie a chuti podílet se na rozvoji města a že každý hlas má svůj význam. Nenechte o vás rozhodovat druhé.

Miroslav Šabart
zastupitel
Změna 2018

Kauza vibrující lávka Nábřeží

Dne 27. 4. schválila 101. rada města hlasy všech osmi přítomných členů usnesení k dodatku smlouvy o dílo na stavbu lávky přes

řeku Sázavu u ulice Nábřeží (č. 4374/2026/SRI/RM). Podle důvodové zprávy byly odsouhlaseny vícepráce spočívající v dodávce a montáži tlumiče kmitání, navýšení ceny díla o přibližně 0,9 mil. Kč bez DPH a zároveň prodloužení termínu dokončení. Následně se na Facebooku města objevil dotaz občana: kdo tuto milionovou vícepráci zaplatí, kdo pochybil a zda byl špatně projekt, nebo samotná realizace. Odpověď vedení města zněla, že cílem bylo pouze zvýšení komfortu pro chodce, lávka nebyla vadná a nikdo tedy nepochybil. Jenže pokud je nutné po dokončení investice za 13 milionů korun dodatečně instalovat tlumič kmitání za dal-

ší téměř milion a zároveň posunout termín dokončení o půl roku, pak je zjevné, že něco v pořádku nebylo. Buď byla nedostatečná projektová příprava, chybné zadání veřejné zakázky, nebo se město pustilo do experimentu bez jistoty výsledku. Občanům se dnes předkládá vysvětlení, že nikdo nepochybil. Fakta však mluví jinak: vícepráce za 0,9 milionu korun a zpoždění stavby nejsou známkou kvalitně připravené investice. Jsou důsledkem špatného řízení projektu. A jako obvykle to zaplatí občané Žďaru. Začalo to žďárskou „Gilotinou, pokračuje to Vibrátorem“ a co bude další?

Radek Zlesák
zastupitel
ANO 2011
a NEZÁVISLÍ

Vyrovnanost pomáhá

Člověk, který má svůj vnitřní svět v pořádku, obvykle pomáhá i svému okolí. Svým počínáním může tak navracet původní živočišné druhy zpět do naší společné blízkosti. Jsem rád, že se tomu tak v posledních letech děje i u nás. Svahy Zelené hory spásají ovce, které tak následně napomáhají větší rozmanitosti rostlin a hmyzu. V městských lesích se po kůrovci sází desítky druhů nových

semenáčů. V rybnících se potlačil intenzivní rybochov, aby vodní flora a fauna dostala šanci na pestrý život. Stovky nových stromů a keřů se vysadily i v ulicích Žďaru. V okolí Kamenného rybníka vzniká lesní pastva, která opomenuté místo promění výrazně k lepšímu. Každý obdobný dobrý lidský počin v této oblasti je počátkem příběhu mnoha živočichů.

Vítězslav Koráb
zastupitel
ANO 2011
a NEZÁVISLÍ

Zahrádkářská sezona v plném proudu!

Po dlouhotrvajících chladných měsících na začátku roku se nám v polovině kvě-

na konečně dostalo teplého proudění od jihozápadu. Tato změna naprosto proměnila pole působnosti našich zahrádkářů a vlila novou energii do pěstování ovoce, zeleniny i okrasných květin. Vydátné srážky v kombinaci s poměrně slunečným počasím posledních týdnů způsobily, že veškerá vegetace začala růst přímo raketovým tempem. Díky tomu naše plodiny rychle dohnaly citelné zpoždění, které nabraly během mrazivého jara. Bylo radostné sledovat sněhobílé okvěti na našich ovocných stromech, zejména na třešních a švestkách, i pestrou paletu barev, kterou

rozvinuly šeříky, tulipány, hyacinty či rododendrony. Jediným stínem na kráse našich zahrad v ulici Novoměstská je v současné době značný výskyt myši. Ty nám svou neúnavnou činností a budováním podzemních chodbiček značně komplikují zdravý růst rostlin. I přes tento boj s přírodou je nyní v plném proudu intenzivní výsadba okurek, rajčat, paprik, celeru i zelí. Na závěr bych chtěl poděkovat firmě AVE za pravidelný odvoz bioodpadu z naší kolonie, což nám pění o naše zelené oázy velmi usnadňuje.

Miloslava Brychtová
zastupitelka
Změna 2018

Když dlažba a beton rozkvetou

Už při zveřejnění revitalizace prostoru kolem Vesny za 50 milionů korun jsme upo-

zorňovali, že projekt zbytečně likviduje stávající zeleň a nahrazuje ji téměř úplným vydlážděním plochy. Argumenty o vyšlapaném trávníku či psích exkrementech nás nepřesvědčily. Přesto se projekt bez větší diskuse rozjel a každý kritický hlas byl označován za odpůrce kultivace veřejného prostoru podle představ současné koalice. Po několika měsících a rozporuplných reakcích občanů radnice zřejmě sama pochopila, že něco nevyšlo. Prostřednictvím SATT, a.s. proto začala prostor „zlidšťovat“ květináči s květinami. Jinými slovy – nejprve se odstranila přirozená zeleň a položila drahá

žulová dlažba, aby se následně pořizovala náhrada toho, co tam původně bylo zdarma. Výsledkem je zbytečně vydlážděných asi 600 m² plochy a další náklady na květináče, výsadbu i údržbu. Pokud by vedení města skutečně bralo vážně své sliby o otevřené komunikaci a participaci, mohly se miliony korun ušetřit. To vše v době, kdy město hospodařilo v roce 2025 se schodkem přes 180 milionů korun a připravuje další projekt dláždění zeleně u kulturního domu za více než 70 milionů. Jsou to skutečné investice, které Žďár potřebuje nejvíce?

Senioři ČR v červnu

Vycházky:

5. 6. Pá Velká Bíteš - přes 3 mlýny (9 km)

Sraz 10.20 nádraží, vede Věra

12. 6. Pá Borky – Tisůvka – Cikháj (8stovky - 10 km)

Sraz 9.35 nádraží, 9:45 Žižkova, vede Alena

19. 6. Pá Svatý kříž - Petrkov - Havlíčkův Brod (9 km)

Sraz 9.15 nádraží, vede Jana

28. 6. Ne Pálení ohně u Křiváku - buřty sebou! (6 km)

Sraz 13.00 nádraží, vede Míla P.

Ostatní akce:

18. 6. Čt Zájezd - Slavonice, Maříž, Nová Bystřice

Odjezd v 7.00. od AUTO...

Poliklinika má nový rentgen. Vyšetření bude rychlejší a šetrnější

Poliklinika pokračuje v modernizaci svého vybavení a nově pořídila špičkový digitální rentgen, který výrazně zlepšil dostupnost i kvalitu vyšetření pro pacienty. Důvodem této investice je především vypršení životnosti původního přístroje a dlouhodobě rostoucí počet pacientů.

Loni byl objem rentgenových vyšetření natolik vysoký, že by jeden přístroj musel být v provozu více než deset hodin denně. Takové zatížení je však nejen neudržitelné, ale představuje i zvýšené riziko poruch. Pro zajištění plynulé a bezpečné péče jsou potřeba dva plnohodnotné přístroje.

Původní rentgenové zařízení se již nacházelo na hranici své životnosti. Kromě technického opotřebení přestávalo splňovat současné požadavky na kvalitu snímků i bezpečnost provozu. Jeho vyřazení bez náhrady by znamenalo výrazné omezení diagnostiky, která je přitom nezbytná pro řadu oborů, jako je chirurgie nebo ortopedie. Nový skiagrafický přístroj typu Carestream DRX-Evolution Plus využívá pokročilou digitální technologii, která

umožňuje rychlé a přesné zobrazení vnitřních struktur těla.

Mezi hlavní výhody patří především:

- výrazně nižší radiační zátěž pro pacienty
- rychlejší samotné snímkování i vyhodnocení
- automatické nastavení optimální dávky záření
- možnost okamžité úpravy snímků bez nutnosti opakování vyšetření

Součástí zařízení jsou dva detektory – jeden pro snímkování ve stoje (například plic), druhý je umístěn v polohovacím stole. To umožňuje přesnější a plynulejší průběh vyšetření. Samozřejmostí je také automatické polohování rentgenky a přednastavené programy, které usnadňují práci zdravotnickému personálu a zároveň zvyšují přesnost snímků.

Důležitá je možnost vyšetření pacientů přímo na lůžku. To ocení zejména senioři a lidé s omezenou pohyblivostí. Díky tomu odpadá náročná manipulace s pacienty, která bývá často nepříjemná nebo boles-

tivá. Nový rentgen tak pomůže zajistit dostupnou péči bez zbytečných prodlev.

Ilona Komínková
Poliklinika Žďár n. S.

Již sedmnáctý ročník akce Pohybem k naději pomůže nemocným dětem

Žďárská jednota Orel pořádá sportovní nezávodní akci Pohybem k naději, která je spojena s finanční sbírkou pro Nadační fond dětské onkologie Krtek.

5. června každý z vás může osobně přispět Nadačnímu fondu dětské onkologie Krtek a zároveň se příjemně pobavit a zpestřit si páteční odpoledne. Registrace účastníků proběhne od 15.00 za žďárským Domem kultury. V 16.00 se odstartuje po jednotlivých kategoriích cyklistů, běžců a chodců. Trasa bude kopírovat cyklostezku proti proudu řeky Sázavy a terénní běžecká trať povede úvozem k soše Mamlase a zpět.

Každý účastník tak za přispění města Žďár nad Sázavou pomůže svým darem ulehčit průběh zákeřné nemoci. Kromě pocitu sounáležitosti s nemocnými dětmi si účastníci akce mohou odnést i upomínkové předměty, které pro všechny účastníky připravili pořadatelé z řad organizace Duha AZ, učitelů 2. ZŠ, sponzorů a samozřejmě pořádající jednoty Orel, kterým patří velké poděkování.

Na viděnou na startu se těší

J. Klement a ostatní pořadatelé
Pohybem k naději

SPORTIS v první polovině roku 2026: když se podaří zima, potěší to celé město

Také vám to tak letí? Než se nadějeme, jsou tu letní prázdniny. O to víc nám dává smysl krátce se ohlédnout za tím, co jsme ve SPORTISu v první polovině roku 2026 dělali, co jsme společně s vámi ve Žďáře prožili – a co chystáme dál.

Po delší době jsme si užili opravdovou zimu. Dnů nebylo mnoho, ale stály za to – lyžování, bruslení i obyčejné zimní radosti. Nejsilnější pro nás byl váš zájem a nadšení. To je nejlepší odměna za práci v mrazu.

Těší nás, že jste mohli využít upravené lyžařské stopy. Pomohla nám technika pořízená díky podpoře Nadace ČEZ – čtyřkolka s radlicí a nově i trasovač pro klasiku i skate. Po osmi letech se navíc podařilo znovu oživit ledový rychlobruslařský ovál. Děkujeme zaměstnancům SPORTISu i Hasičům města Žďár nad Sázavou za nasazení a spolupráci. Pokud nám příští zima alespoň trochu dopřeje, uděláme maximum, abychom to mohli zopakovat.

Přehlednější sportoviště

Do roku 2026 jsme vstoupili s novým rezervačním systémem. Zatím slouží jako přehled obsazenosti, on-line rezervace plánujeme postupně zpřístupňovat. Na webu jsou nově i kalendáře ubytování včetně obsazenosti pokojů.

Lepší technika, lepší péče

Hlavní investicí SPORTISu byla obnova techniky pro fotbalový areál – nový traktor s čelním nakladačem znamená vyšší komfort i efektivitu práce. Věříme, že se to projeví i na kvalitě hřišť.

Pilák a kemp: lepší zázemí

V autokempu Pilák slouží první sezonu nová recepce s terasou, která je otevřená i kolemjdoucím. Projekt vznikl se spolufinancováním MMR. Od května jsou k dispozici i automaty na kávu a drobné občerstvení včetně baget.

Nové piknikové místo Táborky nabízí volně přístupný prostor s ohništěm a sezením. Příklad na Pilák fest (20. 6.) i Odpoledne hrdinů (4. 7.).

Investice města do sportu

Město Žďár nad Sázavou sportu dlouhodobě přeje. V roce 2026 bude dokončen streetpark, dokončují se úpravy fotbalového areálu a tenisových kurtů a zároveň pokračují práce na nové ledové ploše zimního stadionu.

Co chystáme dál

Plánujeme pokračovat ve hře pro děti Putování s kapříkem SPORTIKEM. Novinkou bude investice města do padelového hřiště v areálu Pilák. Padel je rychle se rozvíjející moderní sport, který si, věříme, najde své příznivce.

Z dotací pro rok 2026 připravujeme tři nová sběrná místa odpadu u kempu a díky programu Vysočina Žije 2026 čtyři promítání Letního kina Pilák. Řešíme také s podporou dotace možný nákup dvou elektromobilů.

Program Léto na Piláku 2026 zveřejníme v červenci. Ale už teď se můžete těšit například na Pilák fest (20. 6.) i Odpoledne hrdinů (4. 7.).

Naše výzva: platby kartou

Víme, že vám platby kartou chybí. Nechceme se vymlouvat. Cílem je mít je nejpozději v roce 2027 na všech zařízeních. V roce 2026 jsme začali tenisem a budeme postupně pokračovat dál. Prosíme o trpělivost.

SPORTIS tvoří sedm středisek zaměřených na pohyb, pobyt a pohodu. Víme, že kdo něco dělá, občas udělá i chybu – ani nám se to nevyhýbá a mrzí nás to. Snažíme se však věci postupně zlepšovat a přinášet radost vám, Žďárákům.

Děkujeme za vaši přízeň, zpětnou vazbu i energii, kterou našim zařízením dáváte. Přejeme vám krásné léto.

Radim Technik
SPORTIS, p. o.

GymZR - rekordní rok s Erasmem

Už teď můžeme říct, že letošní rok zlomil všechny rekordy jak v počtu účastníků, tak v počtu navštívených zemí. Nejvzdálenější destinací byl francouzský Réunion, nejvíce studentů se podívalo do Španělska. I když jsme samozřejmě všude navštívili krásná místa, vždy se jednalo především o studijní pobyty.

O našich zkušenostech s mezinárodní spoluprací vás informujeme celý rok, takže už jen trochu statistiky:

- V letošním školním roce jsme se vzdělávali, studenti i učitelé, v devíti evropských zemích – Španělsku, Portugalsku, Polsku, Francii, Slovinsku, Norsku, Itálii, Severní Makedonii a Nizozemsku. Ve Španělsku jsme byli dvakrát, v Infantes a v Madridu, Portugalsko nám nabídlo také dvě destinace – Torres Vedras a Azorské ostrovy.
- Dohromady vycestovalo 60 studentů na týdenní skupinové pobyty, celý měsíc studovaly tři studentky španělštinu v kraji La Mancha, jedna studentka byla měsíc na Sardinii procvičovat italštinu, šest studentů jelo vyzkoušet, jaké to je studovat v angličtině na mezinárodních školách v Severní Makedonii a Slovinsku.
- Skoro do všech těchto zemí jsme také vyslali učitele na tzv. stínování, aby získali inspiraci a jazykovou praxi, Azory pro změnu nabídly geologický kurz.
- Naši studenti nemusí dokonce ani vytáhnout paty z domu, a přesto mohou studovat jazyky s rodilými mluvčími. Na měsíc u nás byli tři španělští studenti, dvě slečny ze Sicílie u nás pobýly dva týdny, se zahraničními učiteli se setkávají prakticky pořád. Nejvíce se jich u nás pohybo-

valo v listopadu, kdy jsme pořádali stínování učitelů z našich partnerských škol. Návštěvníkům z celé Evropy jsme ukázali naše město a okolí v nejrůznějších barvách – studenti z tropického Réunionu u nás mrzli v době, kdy byla zima i nám, otužilým Čechům, Španělům a Portugalci zase viděli Žďár v nejrůznějších květinových dnech. Pro všechny tu byla nějaká exotika, ovšem nejzajímavější byla asi ta lednová ledovka. Ve Španělsku by za takových podmínek zrušili výuku, my máme maximálně ráno trochu zpoždění.

Všichni účastníci jsou evropskému programu Erasmus vděční, že mohli něco vidět, zažít, vyzkoušet a porovnat. Děkujeme také všem, kteří se věnovali studentům u nás, rodinám, které se vzorně staraly, a učitelům, kteří byli ochotni vyučovat v několika jazycích.

A hlavně, že se všichni vrátili šťastně domů.

Michaela Kondýsková
Gymnázium Žďár

Studentské firmy pomáhají tam, kde je to opravdu potřeba

Studentské firmy z obchodní akademie se v letošním školním roce nevěnovaly jen podnikání, ale také charitě. Navázaly spolupráci s Nadačním fondem Viki, který podporuje onkologicky nemocné děti a jejich rodiny.

Do činnosti fondu se aktivně zapojuje i jedenáctiletý Ondra, který sám prochází náročnou léčbou. Natáčí videa, sdílí dění na sociálních sítích a lidem přibližuje, jak fond pomáhá i jak vypadá prostředí motolské nemocnice.

Ondra společně s maminkou zároveň pečou oblíbené crinkles sušenky, jejichž prodejem přispívá na aktivity fondu. Právě tyto sušenky a další drobné sladkosti prodávaly naše studentské firmy. V prostorách školy nejprve při vánočním prodeji a po druhé během jarního tvoření, které proběhlo koncem dubna.

Celá spolupráce vyvrcholila 11. května, kdy do školy přijeli zástupci fondu i odborníci z pražské Fakultní nemocnice Motol. Žákům představili činnost nadačního fondu

a přiblížili téma dětské onkologie. Besedy se zúčastnil dětský hematolog Petr Smíšek, psychologka Tereza Burešová a také zakladatelka Nadačního fondu Viki Markéta Cremonini, která tímto způsobem naplňuje odkaz své dcery, jež si vždy přála pomáhat druhým. Setkání mělo i milé překvapení. Vážné téma odlehčil kouzelník, který svými triky zaujal a pobavil všechny přítomné.

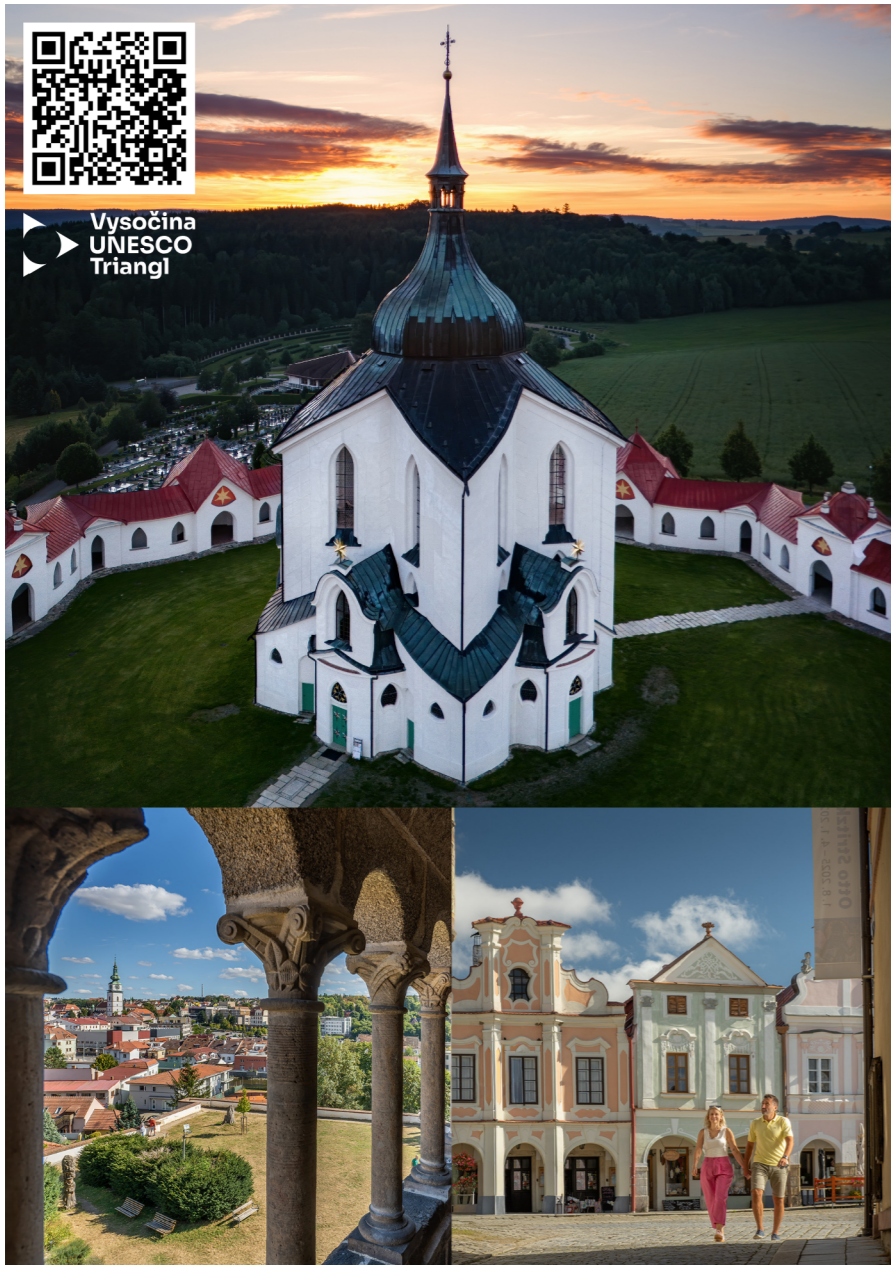
Veškerý výtěžek z prodeje studentů pečlivě spočítali a ve finále se jim podařilo vybrat krásných 7 000 Kč. Peníze slavnostně předali přímo zakladatelce fondu paní Cremonini.

Motto Nadačního fondu Viki zní: „Být spolu je to nejcennější, co máme a co někomu můžeme dát.“ A právě tuto myšlenku si odnášejí i naši žáci. Pomáhat má smysl. Často totiž obohatí nejen ty, kterým je pomoc určena, ale i ty, kteří ji poskytují.

Jitka Pavlisová
Střední škola obchodní a služeb

Vysočina UNESCO Triangl: tři světové památky, jedna cesta, nespočet zážitků

Věděli jste, že Žďár nad Sázavou sdílí výjimečné označení UNESCO hned se dvěma dalšími vysočinskými městy? Telč, Třebíč a Žďár nad Sázavou tvoří tzv. Vysočina UNESCO Triangl - tři vrcholy trojúhelníku, v nichž leží tři naprosto odlišné, a přesto propojené památky světového dědictví UNESCO.

Telč okouzluje zámek a renesančním náměstím obklopeným rybníky, Třebíč překvapuje unikátní kombinací románsko-gotické baziliky sv. Prokopa a jedné z nejlépe dochovaných židovských čtvrtí v Evropě. A Žďár nad Sázavou? Ten je domovem vrcholného díla Jana Blažeje Santiniho-Aichela - poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, jehož pěticipá hvězda střeží kraj Žďárských vrchů již více než tři sta let.

Projekt vznikl ve spolupráci všech tří měst a destinační kanceláře Vysočina Tourism a zve ke společnému objevování těchto míst – autem, pěšky nebo na kole.

Vysočina Gravel tour je osmidenní cyklookruh měřící 242,5 kilometrů, který vás provede všemi třemi památkami UNESCO, které v Kraji Vysočina najdete. Pokud vás lákají další zážitky, na trase můžete navštívit například Jihlavské podzemí nebo ZOO, Polnou s monumentálním chrámem Nanebevzetí Panny Marie a synagogou nebo třeba gotický lovecký hrad Roštějín ukrytý v Geoparku Vysočina.

Více informací naleznete na: vysocina-unesco.cz nebo naskenujte QR kód

(red)

MĚSTSKÁ POLICIE

Kontrola třídění odpadu

Strážníci MP prověřili oznámení, kdy mělo dojít ke vniknutí tří osob na hasičské hřiště v ulici Dvorská, kde byl složen elektroodpad. Na místě se skutečně nacházely tři osoby, které se do areálu zatoulaly otevřenými vraty a prohlížely si elektrospotřebiče navršené na hromadě.

Dotyční sami nabídli k nahlédnutí svůj batoh, který zel prázdnotou. Jedna z osob přiznala záměr si něco z odložených spotřebičů přivlastnit. Tento přešvih ve stadiu přípravy byl řešen domluvou a všichni amatérští kontrolaři kvality třídění odpadu byli z místa vykázáni.

Rekordman

Na tísňovou linku MP jsme dostali zprávu o ležícím člověku u kruhového objezdu před nádražím. Strážníci poznali důvěrně známého „zákazníka,“ který byl zcela zjevně pod vlivem alkoholu. Ačkoliv tvrdil, že tolik nepil a o sebe se postará sám, kompozice nekoordinovaných pohybů namísto chůze tomu nenasvědčovala. Bylo proto rozhodnuto o jeho dočasném umístění na PZS v Jihlavě, kde byl již schopen orientační dechové zkoušky a následně strážníky uložen s „krásným“ výsledkem 4,14 %.

Dva v jednom

Při výjezdu hlídky MP k partnerské roztržce v Nádražní ulici byli strážníci svědky dopravní nehody, řidič naboural v ulici Dvořákova do dopravního značení. Hlídka promptně situaci zadokumentovala, řidiče ztotožnila a dohlédla, aby nehodu se škodou řádně nahlásil na linku 158.

Strážníci poté pokračovali do Nádražní ulice, kde měla žena plakat a prchat před partnerem, který měl křičet na ni i kolemjdoucí. Po zklidnění situace hlídka zjistila, že šlo pouze o výměnu názorů mezi partnery. Ti se ve skutečnosti milují a už na sebe nechtěli podávat trestní oznámení - na důkaz toho se začali objímat a projevat si lásku. Strážníci pak z místa odjeli.

Ulice není myčka

Strážníci řešili oznámení o mytí vozidla na ulici. Strážníci člověka podezřelého z přestupku ztotožnili, a i přes to, že vozidlo nemyl saponáty, věc oznámili na odboru životního prostředí.

Prosíme občany, aby k mytí svých vozidel použili příslušné myčky. Tam je zajištěna dostatečně zpevněná nepropustná plocha, odkud voda odtéká do příslušné kanalizace a tato voda může být ještě čišťena přes odlučovač ropných látek. Tyto podmínky na běžné ulici nejsou a mohli byste se dopustit přestupkového jednání dle vodního zákona.

Jan Růžička
MP Žďár n. S.

Sledujte nás na FB: [mpzdarns](https://www.facebook.com/mpzdarns)

Řecko na úsvitu dějin: Muzejní noc a výstava v Regionálním muzeu

Regionální muzeum města Žďáru nad Sázavou vstoupí do letošního léta ve velkém stylu. V polovině června otevře mimořádnou výstavu Řecko na úsvitu dějin, která návštěvníky zavede do světa prvních vyspělých civilizací egejského prostoru. Výstava bude slavnostně otevřena při příležitosti XVI. Muzejní noci. Oblíbená kulturní událost promění tvrz a její okolí v živou scénu plnou poznání, tvořivosti i dobrodružství. Téma nejstarších dějin Řecka tak letos ožije nejen v muzejních sálech, ale i v zážitkovém večerním programu pro malé i velké návštěvníky.

Od 12. června do 15. listopadu 2026 nabídne výstava Řecko na úsvitu dějin pozoruhodnou cestu do období, kdy se v oblasti dnešního Řecka rodily první vyspělé kultury Evropy. Expozice představí rozsáhlý soubor věrných replik archeologických nálezů, uměleckých děl a kultovních předmětů ze sbírky slovenského cestovatele a sběratele Jána Hertlíka.

Návštěvníci se seznámí s několika tisíciletími vývoje – od prvních zemědělských komunit mladší doby kamenné přes tajemnou kykladskou kulturu s jejími ikonickými mramorovými idoly až po vrcholné období minojské civilizace na Krétě, první velké palácové kultury evropského kontinentu. Právě minojský svět vynikal rozvinutým námořním obchodem, monumentální architekturou, propracovaným náboženským symbolismem i mimořádně živým uměním inspirovaným přírodou a mořem.

Výstava přiblíží také mykénskou civilizaci – kulturu opevněných palácových center, válečnické aristokracie a světa, z něhož později čerpaly homérické eposy. Celek ukazuje dávné Řecko jako prostor, kde se začaly formovat kulturní vzorce, které vý-

znamně ovlivnily podobu evropské civilizace.

Muzejní noc

Na téma výstavy v pátek 12. června od 18.00 do půlnoci bezprostředně naváže XVI. Muzejní noc. Více než deset tematických zastavení nabídne návštěvníkům setkání s různými podobami antického světa – od každodenního života či antropologických souvislostí až po vojenskou kulturu reprezentovanou řeckým hoplitem, těžkoooděncem se štítem, kopím a bronzovou výzbrojí, který se stal symbolem řecké vojenské síly i občanské odpovědnosti.

Výrazným bodem programu bude zastavení věnované expedici Monoxylon, unikátnímu experimentálně-archeologickému projektu

ověřujícímu možnosti pravěké mořeplavby na člunech vydlabaných z jediného kmene stromu. Ukázky opracování dřeva jednoduchými nástroji připomenou dobu, kdy moře nebylo překážkou, ale cestou spojující vzdálené kultury.

Chybět nebudou ani tvořivé dílny inspirované antikou – zdobení ornamentálních motivů řeckých nádob, výroba divadelních masek nebo pletení náramků s motivem oka jako ochranného symbolu známého z řeckého kulturního prostředí od starověku až do současnosti. Muzejní noc tak opět nabídne to, co je pro ni typické – spojení poznání, hravosti a živé historie v neopakovatelné večerní atmosféře.

Martina Schutová
Regionální muzeum

Módní přehlídka – Šik v každém věku

Část parku Farská humna ve Žďáru nad Sázavou se během letošního Dne Žďáru promění v módní molo, na kterém se představí místní seniorky v originálních modelech a kloboucích z brněnského salonu AlešBáry. Mezigenerační projekt propojuje seniory, studenty i profesionály z oblasti módy a ukazuje, že styl, elegance i odvaha nemají věkovou hranici.

V sobotu 13. května se od 16.40 návštěvníci Dne Žďáru mohou těšit na netradiční módní přehlídku s názvem Šik v každém věku. Do rolí modelek vstoupí patnáct místních seniorek, které se do projektu zapojily prostřednictvím Senior pointu Knihovny M. J. Sychry. O líčení a účesy se postarají studenti žďárské Střední školy obchodní a služeb pod vedením svých učitelek a profesionálního vizážisty Petra Martynka, který má zkušenosti z velkých módních přehlídek. O styling a zapůjčení originálních klobouků a modelů se postará brněnský salon AlešBáry.

Přehlídka však bude vyvrcholením delších příprav. V rámci společného dubnového workshopu si modelky vyzkoušely chůzi po mole a zároveň si vybíraly jednotlivé oděvy a doplňky, které budou během přehlídky prezentovat. Návštěvníci Dne Žďáru budou moci již po zahájení programu sledovat proměnu seniorek přímo na místě – líčení i účesy budou vznikat v otevřeném prostoru ještě před samotným vstupem na molo. Veřejnost tak uvidí nejen finální výsledek, ale i zákulisí celé proměny a práci studentů, vizážistů a stylistů v přímém přenosu.

Projekt vznikl jako společná iniciativa Knihovny Matěje Josefa Sychry a Města Žďáru nad Sázavou. Jeho cílem není pouze připravit atraktivní program pro návštěvníky Dne Žďáru, ale především podpořit mezigenerační setkávání, posílit sebevědomí seniorů a vytvořit prostor pro spolupráci mladých lidí se starší generací, přičemž studen-

ty vede k empatii, respektu a spolupráci i mimo běžné školní prostředí.

Martina Sedláková
Knihovna Matěje Josefa Sychry

Den 2026 Žďáru

sobota 13. června
14.00 - 24.00
FARSKÁ HUMNA

14.00 Zahájení
14.10 Žďaráček
15.25 Pavel Čadek / koncert
17.50 The Tap Tap / koncert
19.00 Vyhlášení Ocenění města a ceny Hvězda Žďáru
20.00 Raego / koncert
22.15 Fredy&Krusty / koncert

PROGRAM NA TÉMA VODA

Žďárské římskokatolické farnosti / přiřazování světců spojených s vodním živlem ke žďárským kostelům, výroba desátka na ruku z korálků
Rodinné centrum Srdíčko / navlékání náramků a náhrdelníků
Sdružení krajina / proud vody – běh korytem
Ječmínek o.p.s. / výroba pěnových rybek, lukostřelba na balonek s vodou, rybí puzzle
Spektrum CPP / bezpečnost u vody, VR brýle - plavání ve špinavé vodě
Středisko výchovné péče / chytání, malování a výroba rybiček
Výchovný ústav / malování na obličej a výroba masek vodních bytostí a živočichů
ESKO / cesta kapky vody – přenašení vody přes překážky
Active SVČ I / smyslohera, výroba dešťové hůlky
Active SVČ II / funkční mlýnské kolo a model ČOV, pouštění a výroba lodíček nebo mlýnků, výroba přírodních limonád
Knihovna Matěje Josefa Sychry / scénické čtení - Pseudovědecká konference na téma VODA, módní přehlídka Šik v každém věku, tvoření a stezka pro děti, čtenářský koutek a fotokoutek, burza knih
Přátelé waldorfské pedagogiky, z.s. / mokré plstění náramku z vlny
Střední průmyslová škola Žďár nad Sázavou / zapojování trubek na čas, 3D tisk, modely přečerpávacích elektráren
VODÁRENSKÁ AKČIOVÁ SPOLEČNOST a.s. / mlžná stěna a cisterna s vodou, hod na cíl, malý vodárenský technik - sestav si potrubí
Hettich ČR k.s. / výroba pískací žaby
SZŠ a VOŠZ Žďár nad Sázavou / poskytování první pomoci u tonutí ve spolupráci s hasiči
Gymnázium Žďár nad Sázavou / výtvarné aktivity spojené s vodou a jednoduchý trik

DOPROVODNÝ PROGRAM

Pátek 12. 6.
Muzejní noc
18.00 – 24.00 / Regionální muzeum a okolí tvrze
Otevření výstavy Řecko na úsvitu dějin a tematická zastavení z antického Řecka

Sobota 13. 6.
Mše svatá
12.00 / kostel sv. Prokopa

Košť vína
14.00 – 24.00 / farní zahrada u kostela sv. Prokopa
Pět vinařů, prosecco bar, občerstvení, Horácká muzika

AstroDen na hvězdárně
14.00 – 22.00 / Okružní 2038/47
Tvořivé dílničky, přednášky, pozorování oblohy, modely planet

Pseudovědecká konference na téma VODA
14.40 / vystoupení Knihovny M. J. Sychry / scénické čtení

Vernisáž výstavy Urban Art
15.00 / bývalá sklárna na Farských humnech

Módní přehlídka Šik v každém věku
16.40 / módní molo

Fire show Magnis Třebíč
21.30 / Farská humna

Modelové království (Dům kultury)
10.00 – 17.00 / děti do 15 let vstup zdarma

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře
10.00 – 15.00 / prohlídky s otevřenými ochozy

Žďár
nad
Sázavou*

Změna programu vyhrazena

Generální partner

Hettich

DEK
STAVEBNINY

Rebel

Nechte auto doma.

Kultura Žďár zahajuje letní OPEN AIR sezónu!

Příspěvková organizace Kultura Žďár se primárně zabývá provozem Domu kultury, Městského divadla, Kina Vysočina a Galerie ve Staré radnici. Když končí jarní sezóna, hlavními letními protagonistkami našich prostor se stávají skvělé dámy z cleaning crew Kultury Žďár, které vše pečlivě vygruntují a připraví na novou podzimní a zimní sezónu. A v promítacích i zvukových kabinách, na parketu kulturního domu i dalších stanovištích jim zdatně sekundují naši šikovní kluci z provozu.

A my ostatní? Chystáme a propagujeme nejen letošní léto, podzim a zimu, ale už i program na celý rok 2027. Především ale vyrazíme za vámi ven, abychom společně dotvořili atmosféru žďárského kulturního léta.

Nedělní brunch na Farčatech

V neděli 7. června od 10 hodin vás očekáváme na už tradičním gurmánském setkáním v luxusním prostředí žďárského parku ve Farských humnech. Tato akce nemá žádné jiné ambice než příjemné nedělní dopolední setkání u dobrého jídla a skleničky vašeho oblíbeného drinku. Vstup do areálu je volný a vedle vychlazených drinků nebudou chybět stánky se slanými a sladkými dobrotami. Piknikové deky vezměte s sebou. Pohodovou hudbu zajistí Martin Sedlák & Jenda Novák a Dou NaBoso. Minulý rok nám lehce propršel, tak věříme, že letos se na nás sluníčko zasměje. A to nejen sedmého ve Farských humnech, ale také v sobotu 20. června, kdy se v areálu u Pílské nádrže ve Žďáře nad Sázavou bude konat již 3. ročník Pílské Festu.

Tato akce před několika lety vznikla na doporučení zvukařského mistra Petra Stejskala, který si posteskl, že ve Žďáře není prostor na větší prezentaci regionálních kapel. Jsme moc rádi, že v sobotu 20. června představíme v rámci dalšího ročníku u Pílsku opět čtyři skvělá jména pro vaše pobavení, poslech a tanec. Letos naše pozvání přijaly skupiny Die Vogelmannen, Doort, Trio Band a Lucky B.

A to není vše. Minulý rok jsme na této akci vyzkoušeli jako pilotní projekt doprovodnou akci s názvem Sousedí vaří, na který letos rádi navážeme. Vedle arménských specialit našeho přítele Tigrana budete moci ochutnat i dobroty z Filipín, Ukrajiny a dalších zemí, které do Žďáru přinesli naši sousedé z různých koutů světa. A pokud potřebujete trochu klidu, vlnivosti a pohazení po duši, bude tu pro vás i Canisterapie Máňa, která znovu připomene, jak léčivá umí být přítomnost čtyřnohého parťáka.

Velké poděkování patří také Kraji Vysočina, který obě akce finančně podpořil. Díky této podpoře můžeme společně vytvářet kulturní a komunitní setkání, která propojují hudbu, gastronomii, sousedskou atmosféru i radost ze společně stráveného času. Velmi si této spolupráce vážíme a děkujeme, že pomáhá rozvíjet kulturní život ve Žďáře nad Sázavou. Takže přátelé, léto s Kulturou Žďár začíná. Těšíte se? My na vás rozhodně ano!

Za tým Kultury Žďár
Tamara Pecková

ZUŠ uzavře školní rok koncertem na Zelené hoře

Základní umělecká škola Františka Drdly zve na závěrečný koncert školního roku 2025/2026. Uskuteční se ve čtvrtek 11. června v 17.30 v kostele sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře.

Závěrečný koncert ZUŠ Františka Drdly se letos uskuteční ve slavnostním a jedinečném prostoru kostela na Zelené hoře. Nabídne výběr nejlepších hudebních vystoupení duchovního charakteru, která ve škole vznikla během školního roku 2025/2026. Program doplní také jedno taneční vystoupení.

Koncert bude mít zároveň symbolický rozměr. Po devatenácti letech končí vedení školy v čele s ředitelkou Danou Foralovou a zástupcem ředitele Františkem Dvořákem. Od 1. srpna 2026 nastoupí do funkce ředitele ZUŠ Jakub Pustina.

Na Zelené hoře se představí sóloví zpěváci, Dětský pěvecký sbor Žďaráček, komorní orchestr ZUŠ i žáci hrající na různé hudební nástroje. Zazní klarinety, harfa, violoncello, varhany, kytara i flétna.

Dana Foralová
ZUŠ Františka Drdly

KINO VYSOČINA

Návrat Jana Svěráka na filmová plátna a slavnostní předpremiéra filmu Po večerce v Kině Vysočina.

I když vaše myšlenky přirozeně směřují k prázdninám, dovolujeme se vám připomenout z Kina Vysočina a pevně věříme, že naše filmy zařadíte do týdenního menu vašeho kulturního léta. Pět švestek, to je nový film Jana Svěráka a jeho další road movie po více než 30 letech od filmu Jízda. A tak děti, vezměte své rodiče, babičky a dědečky na příběh pěti seniorů, kteří se rozhodnou vzít život do vlastních rukou a vyplout na moře. V hlavních rolích Lenka Termerová, Oldřich Kaiser, Jan Vlasák, Dana Syslová a Petr Kostka.

Po večerce - to je nová prázdninová komedie režiséra Dana Pánka, který stojí za takovými filmy, jako Děti Nagana či Neporazitelní! V hlavních rolích uvidíte Vladimíra Polívku, Evu Podzimkovou, Václava Neuzila, Hanu Vagnerovou a další. Premiéra filmu je 25. června. Ale pozor! Naše Kino Vysočina se Dan Pánek rozhodl zařadit mezi několik vyvolených kin, kde se film odehraje za jeho účasti v předpremiéře. A naší milou povinností je vám sdělit, že se tak stane v neděli 7. června v 17 hodin! Nenechte si ujít!

Přisahám, že za to nemůžu - to je náš tip na návštěvu Kina Vysočina. Britské drama z roku 2025 vypráví skutečný příběh Johna Davidsona, kterého změnil Tourettův syndrom. 90 % na CSFD a skvělé divácké ohlasy z celého světa, to už je pádný důvod k návštěvě kina.

„Pravda patří sedmi miliardám lidí.“ Steven Spielberg přichází s novým filmem a jedním z neočekávanějších snímků s názvem Den odhalení. Světový režisér nám přichází sdělit pravdu o existenci UFO v unikátním velkoformátu. A přesně tento film je nutné zhlédnout na filmovém plátně s našim zvukem Dolby Atmos.

A nyní trochu z jiného filmového „ranku.“ Film Scary Movie pokračuje všechny červené linie a za svého největšího nepřítele považuje korektní humor. Tento Comedy-Horor potěší všechny, kteří život umí brát s velkým nadhledem.

V červnu nebude chybět legendární fantasy Vládci Vesmíru a všechny děti zajistí nepřehlédnou Toy Story 5: Příběh hraček. Ve druhé polovině června si dáme krátkou technickou pauzu, obvykle plánovanou až na prázdniny. Ta se letos nekoná. Přišli bychom o takové filmové poklady, jako je Odyssea a mnohé další. Ale o tom až příště, filmoví přátelé!

Aleš Hrbek
Kino Vysočina
www.dkzdar.cz
fb: kinovysočina

FAMILY POINT místo pro rodinu

Poliklinika Žďár n. S.
Studentská 1699/4
4. patro (RC Srdíčko)

Ve Family Pointu nabízíme:

- Zprostředkování odborného poradenství
- Informační servis pro rodiny
- Prostor pro nakrmení a přebalení dětí
- Besedy, přednášky, workshopy na prarodinná témata
- Podpora při sladování rodinného a pracovního života

Otevírací doba:

po, st: 8:00–12:00, 13:00–15:00
ú, čt, pá: 8:00–12:00

Kontakt:
Tel: 732 472 892

E-mail: familypoint.zdar@kolping.cz
www.zdarns.familypoint.cz

Zajímá tě IT?
Chceš změnit zaměstnání?
Zajímá tě praxe více než učebnice?
Nechceš studovat VŠ?

IT Neškola
pořádá nábor nových studentů

> do 13. června
náborová hra

> 22. června
bootcamp

> začátek září
start studia

www.itneskola.cz

Žďár nad Sázavou * Kraj Vysočina * Vysoká škola polytechnická Jihlava

ZDENĚK **izer**
VYNDAVAGÍ ZASTAM DACÍ

19:00 hod. - Městské divadlo
2.10.2026

ŽĎÁR nad SÁZAVOU

PŘEDPRODEJ: ŽĎÁR NAD S., Turistické info. centrum, Havlíčkovo nám. 253/5
a dále on-line na: www.ticketportal.cz

*** INZERUJTE VE ŽĎÁRSKÉM ZPRAVODAJI**

Dejte o sobě vědět jedenácti tisícům domácností ve Žďáře nad Sázavou a okolí.

Čeník a informace naleznete na www.zdarns.cz v sekci Žďárský zpravodaj.

Dotazy, podklady, objednávky:
tel.: 733 465 035, e-mail: inzerce@zdarns.cz

Ahoj prázdniny!

Žďárský barevný běh

26. června 2026
areál Pilák
Žďár nad Sázavou

Zúčastnit se mohou děti a mládež i s doprovodem dospělých. Jedná se o zážitkový nezavodní běh, při kterém budete zasypáni barevnými explozemi. Start příchozích ve skupinách: 15:00, 15:30. Bílá trička a brýle s sebou. V případě deště se akce přesouvá.

* Active * SPORTIS

LETNÍ CVIČENÍ NA FARČATECH

Pořádá Město Žďár nad Sázavou v rámci projektu AKTIVNĚ PRO ŽĎÁR

Tancování s Džamilou

Každé úterý od 18 hodin s Jarmilou Džamilou Kašparovou
Cvičení probíhají od 2. června do 25. srpna 2026.

Cvičení se Zuzkou

Každou středu od 18 hodin se Zuzanou Fejtovou
Cvičení probíhají od 3. června do 26. srpna 2026.

Jóga s Idou, Janou a Radkou

Každou sobotu od 8.30 s lektorkou ze Studia Ida
Cvičení probíhají od 20. června do 29. srpna 2026.

Hýbej se a hraj si, Dovádění na Farských, Hravé odpoledne s Kátou pro rodiče s dětmi

Každou středu od 15.30 Cvičení probíhají od 3. června do 26. srpna 2026.

Cvičení jsou zdarma pro všechny účastníky.

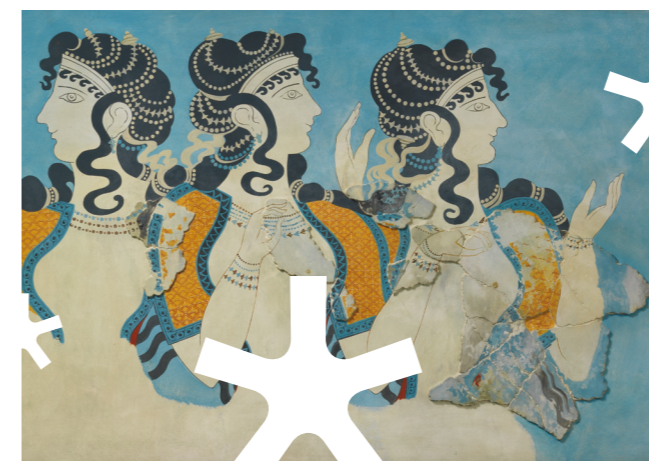
Těšíme se na vás!

V případě nepříznivého počasí se cvičení ruší.
Pro bližší informace volejte Radku Remarovou
tel.: +420 778 744 303.

AKTIVNĚ PRO ŽĎÁR
Za podpory MA21

Žďár nad Sázavou*

Řecko na úsvitu dějin

*** XVI. Muzejní noc**

12. června 2026 od 18:00 do půlnoci

Regionální muzeum města Žďáru nad Sázavou a okolí

Vydejte se s námi na cestu do Řecka a objevte svět prvních řeckých civilizací! Slavnostní otevření nové líněpodobné výstavy Řecko na úsvitu dějin doplní během Muzejní noci desítky naučných, hravých i tvořivých zastavení, která zábavnou formou přiblíží nejstarší řecké dějiny dětem i dospělým.

Čeká vás večer plný objevování, zajímavých informací, tvoření a zážitků pro celou rodinu.

Přijďte si s námi užít program, který připravujeme ve spolupráci s Katedrou archeologie UHK i dalšími externisty!

* Regionální muzeum Žďár * Žďár nad Sázavou*

muzeum_na_tvzi
Regionální muzeum města Žďáru nad Sázavou
muzeum.zdarns.cz
jonhertlik.com/vystava-grecho

*** Řecko na úsvitu dějin**

12. června 2026 – 15. listopadu 2026

denně mimo pondělí
9:00–12:00 a 12:30–17:00
Regionální muzeum města Žďáru nad Sázavou, Tvrz 8

Objevte svět prvních řeckých civilizací – tajemné Kyklady, minojskou Krétu i slavné Mykény. Výstava představuje jedinečnou kolekci replik starověkých artefaktů ze soukromé sbírky Jána Hertlíka a zve na cestu ke kořenům evropské civilizace. Pro tvořivé návštěvníky máme na výstavě připravené výtvarné dílny.

* Regionální muzeum Žďár * Žďár nad Sázavou*

muzeum_na_tvzi
Regionální muzeum města Žďáru nad Sázavou
muzeum.zdarns.cz
jonhertlik.com/vystava-grecho

KALENDÁŘ AKCÍ

ČERVEN

DĚTEM

NE 1/6, 14.00-18.00 **Den dětí a Asphalt art** /P23ZŠ/
 SO 6/6, 10.00-11.00 **Pohádková angličtina** /K/
 ČT 18/6, 9.00 nebo 10.30 **Mimi knihánek** /K/
 ČT 18/6, 15.00-16.00 **Knihánek** /K/
 PÁ 12/6, 13.00-19.00 **Muzejní noc: Staň se architektem** /ZŽ/
 SO 20/6, 9.00-11.00 **Hrátky mezi řádky** /K/
 ÚT 23/6, 10.30-11.30 **Knihomosty** /K/
 PÁ 26/5, 9.30 **Barevný běh** /RAP/

SENIORŮM

každé ÚT a ČT, 9.00 **Koordináční cvičení pro seniory** /ČD/
 každá ST, 15.00-16.00 **Poradna Klíkni babi, klíkni dědo!** /SP/
 ÚT 2/6, 9.00-11.00 **Svépomocná skupina** /SP/
 PÁ 5/6, 9.00-10.00 **Zdravotní monitoring s VZP** /SP/
 ČT 18/6, 14.00-18.00 **Jak na chytrý telefon: pokročilí** /SP/
 ČT 25/6, 17.00 **Čaj o páté** /ČD/

DUCHOVNÍ AKCE

ČT 4/6, 10.00 **Bohoslužba v Domě klidného stáří** /DKS/
 NE 14/6, 18.00 **Bohoslužba U Tety Hany** /CTH/
 ÚT 16/6, 20.00-22.00 **Nikodémova noc** /ZH/

POUŤ U SV. PROKOPA

NE 5/7, 7.30, 10.00, 18.00 **Poutní mše svatá** /KP
 14.30 **Svátostné požehnání, Te Deum** /KP/
 15.00 **program na zahradě** /FZKP/

KONCERTY

ÚT 2/6, 19.30 **Concentus Moraviae: Vision String Quartet** /MD/
 ČT 4/6, 17.00 **Koncert absolventů ZUŠ** /ZUŠ/
 ÚT 9/6, 18.00 **BiGy Fest** /BG/
 ČT 11/6, 17.30 **Koncert žáků ZUŠ F. Drdly** /ZH/
 ST 17/6, 19.00 **Žďárské interference: Gerald Clark Band** /KRF/
 ČT 18/6, 18.00 **Petr Tomeček: Panova flétna v plné kráse** /ZH/
 PÁ 19/6, 19.30 **Concentus Moraviae: Schumann Quartet** /KP/
 PÁ 19/6, 20.00 **Midi Lidi** /KRF/
 SO 20/6, 16.00 **Pilák Fest** /RAP/

KULTURNÍ AKCE

ST 3/6, 16.30 **Křest knihy Jana Spěváčka: Můžeme jen milovat** /K/

ČT 4/6, 16.30-18.00 **Čtenářský klub: Sport** /K/

SO 6/6, 10.00-16.00 **Den otevřen. dveří okresního archivu** /SOA/
 PÁ 12/6, 18.00-00.00 **Muzejní noc: Řecko na úsvitu dějin** /RM/
 SO 13/6, 14.00-00.00 **Den Žďáru** /PFH/
 ÚT 16/6, 19.00 **Ochotníci z Novoměstka: Líbáš jako Bůh** /MD/
 ČT 25/6, 15.00 **KoresponDance** /PDK/

GASTRO AKCE A TRHY

SO 6/6, 8.30-12.00 **Žďárský blešák: ten červnový** /A/
 NE 7/6, 10.00-14.00 **Nedělní brunch na Farčatech** /PFH/
 NE 14/6, 9.00-15.00 **Africké trhy** /PNZŽ/
 ČT 18/6, 15.30-20.30 **Sushi: Zabal si sám** /AGR/
 SO 20/6, 13.00-17.00 **Den otevřených dveří v AGR Gastro studiu**
 SO 27/6, 8.00-11.30 **Žďárský farmářský trh** /NR/

VZDĚLÁVACÍ AKCE

každé ÚT, 15.00 **Otevřená skupina pro závislé** /AAK/
 každý ČT, 17.00 **Setkání anonymních alkoholiků** /MCE/
 PO 4/6, 16.00-18.00 **Péče o miminko: předporodní kurz** /RCS/
 ST 3/6 a 1/7, 9.00 **Alzheimer poradna Vysočina** /SP/
 ÚT 9/6, 23/6, 17.30 **Podpůrná skupina pro blízké závislých** /AAK/
 SO 13/6, 11.00-17.00 **Kom. procházka: Les, voda a lidské úsilí** /ZŽ/
 PÁ 19/6, 9.30 **S fyzioterapeutkou o zdravých zádech, nožkách** /FP/
 SO 27/6, 11.00-17.00 **Kom. procházka: Les, voda a lidské úsilí** /ZŽ/
 SO 4/7, 11.00-17.00 **Kom. procházka: Les, voda a lidské úsilí** /ZŽ/

VÝSTAVY

ÚT 12/6 až NE 15/11 **Řecko na úsvitu dějin** /RM/
 PO 1/6 až PO 31/8 **Václav Mach Koláčný: Opus pictus** /ČD/
 ČT 25/6 až NE 5/7 **Výstava pralesních žab: Cesta do pralesa** /ZŽ/

SPORTOVNÍ AKCE

každá ST, 18.00-19.15 **Večerní jóga** /ZŽ/
 ST 3/6, 16.30 **Žďárák: Okolo Peperku** /HN/
 PÁ 5/6, 15.00 **Pohybem k naději** /PDK/
 SO 6/6, 9.30 **Žďárská miniliga: cyklistické závody** /OZS/
 ST 10/6, 16.30 **Žďárská míle** /AH/
 SO 13/6, 9.30 **Se ŽĐASem na kole dětem Žďárskými vrchy** /PŽ/
 ČT 18/6, 15.00-18.00 **Na Piláku s mapou** /RAP/
 SO 27/6, 10.00 **130 let žďárského oddílu cyklistiky** /NR/

A – Active SVČ, Horní, **AAK** – adiktologická ambulance Kolping, Žižkova, **AGR** – AGR Gastro, Novoměstská, **AH** – atletické hřiště za 2. ZŠ, **BG** – Biskupské gymnázium, **ČD** – Čechův dům, **DK** – Dům kultury, **DKS** – Dům klidného stáří, **FP** – Family point v poliklinice, **FZKP** – farní zahrada u kostel sv. Prokopa, **HN** – hřiště v Najdeku v Hamrech n. S., **K** – Knihovna M. J. Sychry, **KP** – kostel sv. Prokopa, **KRF** – Klub Rebel Na Farských, **MCE** – modlitebna církve evangelické, Husova, **MD** – Městské divadlo, **NR** – náměstí Republiky, **OZS** – ovál u zimního stadionu, **P23ZŠ** – prostor a hřiště za 2. ZŠ, vedle 3. ZŠ, **PDK** – prostor za Domem kultury, **PFH** – park Farská humna, **PNZŽ** – pivovarské nádvoří Zámku Žďár, **PŽ** – parkoviště ŽĐAS, **RAP** – rekreační areál Pilák, **RCS** – Rodinné centrum Srdíčko, **RM** – Regionální muzeum, **SOA** – Státní okresní archiv, U Malého lesa, **SP** – Senior Point v knihovně, **ZH** – kostel na Zelené hoře, **ZUŠ** – Základní umělecká škola, **ZŽ** – Zámek Žďár